"Ne-am pus prea multe nădejdi în transformările politico-sociale, iar acum iese la iveală faptul că am dat la o parte tocmai ce aveam mai de preț: viața noastră interioară. În Est ea a fost călcată în picioare de bâlciul Partidului unic, în Vest de bâlciul Comerțului. Ceea ce e înfricoșător nu este nici măcar realitatea unei lumi sfărâmate, ci faptul că părțile ei suferă de aceeași boală: materialismul..."

(Aleksandr Soljenițîn, Harvard, 1978)

credință
iubire
speranță

PUNCTE CARDINALE

ANUL XVIII
Nr. 9/213
SEPTEMBRIE 2008
16 PAG. – 3 lei

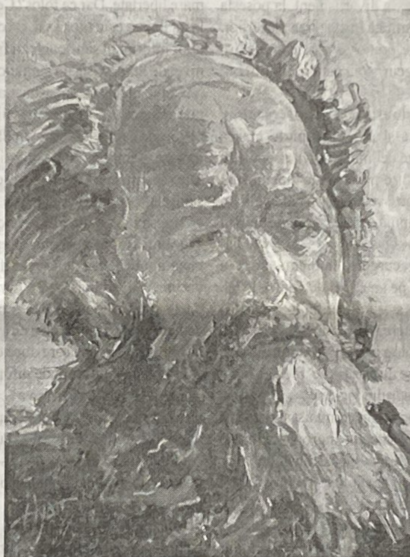
PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINĂ

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ELVEȚIA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

RECVIEM PENTRU ALEKSANDR SOLJENIȚÎN

Pe 6 august 2008, la Mînăstirea Donskoi din Moscova, unde-și alesese singur locul de îngropăciune, a avut loc, în prezența Patriarhului Aleksei II și a președintelui Medvedev, ceremonia de înmormîntare a lui **Aleksandr Soljenițîn**, primul și cel mai mare deconspirator public al stalinismului și comunismului în genere, plecat spre odihna cu drepții în noaptea de 3 august (ora locală 23.45), în urma unui stop cardiac, la vîrsta de aproape 90 de ani (n. 11 decembrie 1918).

Matematician de profesie, crezuse în prima tinerețe, ca mai toată generația sa, în sinceritatea și necesitatea istorică a idealurilor comuniste, iar în al doilea război mondial luptase ca artilerist în apărarea patriei sovietice. Îndrăznind însă să critice într-o scrisoare particulară din 1945 priceperea militară a lui Stalin, este arestat și condamnat la 8 ani de detenție politică în închisorile bolșevice, pentru ca din 1953 (cu puțin înaintea morții lui Stalin) să i se impună pentru mai mulți ani domiciliul obligatoriu în stepele asiatice ale imperiului roșu. Spre sfîrșitul lui 1962, pe fondul parșivului "reglaj" intern antistalinist promovat de Nikita Hrușciov, ajunge să-și vadă publicată, în revista literară *Novîi Mir*, prima deconspirare fățișă a realităților Gulagului: *O zi din viața lui Ivan Denisovici* (tradusă rapid în numeroase limbi, inclusiv în interiorul "lagărului socialist", dar nu și în România). De altfel, Soljenițîn e cel ce avea să impună pe plan internațional termenul de "gulag" (de la *Glavnoe Upravlenie Lagherei* – „Direcția Principală a Lagărelor"), mai ales prin monumentala lucrare *Arhipelagul Gulag* (Paris, 1973; în rom.: *Arhipelagul Gulag: 1918-1956. Încercare de investigație literară*, trad. de N. Iliescu și I. Covaci, postfețe de Al. Paleologu și I. V. Șerban, 3 vols., Ed. Univers, Buc., 1997-98). Tot în străinătate îi apăruseră integral (fără acordul său), în 1968, *Pavilionul cancerosilor* și *În primul cerc* (aluzie la primul cerc al Infernului din *Divina Comedie*), iar în 1970 i se decernase Premiul Nobel pentru Literatură (la propunerea lui François Mauriac).

În februarie 1974, lungul șir de prigoniri suferite de Soljenițîn în U.R.S.S. culminează cu arestarea și închiderea sa la Lefortovo, apoi cu ridicarea cetățeniei sovietice și condamnarea la expulzare. Surghiunitul hălăduiește prin Europa de Vest și prin America (unde zăbovește timp mai îndelungat), ține conferințe incendiare, iar cu timpul devine și acolo tot mai incomod, mai ales după ce în 1978 avertizează Occidentul asupra falsului său umanism materialist. Din 1992, cînd participă la întîlnirea "reacționară" de la Vendée (unde s-au comemorat victimele masacrelor antiregaliste din vremea Revoluției franceze) și are un discurs fulminant (denunțînd "primul mare genocid din istoria lumii moderne"), devine aproape *persona non grata*, ulterior punîndu-i-se în cîrcă și un anume "antisemitism" (cam cum s-a întîmplat și la noi, pe scară mai redusă, cu Paul Goma). Occidentul sfîrșește prin a vedea în el „un conservator ortodox și slavofil, critic la adresa societății de consum"...

În 1990, *Arhipelagul Gulag* apare pentru prima oară integral și în U.R.S.S., iar președintele de atunci, M. Gorbaciov, îi ridică prin decret prezidențial acuzația de trădare și îi redă cetățenia sovietică. Anul întoarcerii definitive a lui Sojenițîn acasă, 1994, conicide și cu apariția micului volum *Chestiunea rusă la sfîrșit de secol XX*, apărut repede și în românește (Ed. Anastasia, Buc., 1995, trad. de B. Buzilă, postfață de Al. Paleologu). Poziția sa devine tot mai mult una tradiționalist-ortodoxă. Lucrează intens și-și publică în continuare romanul-fluviu *Roata roșie* (intitulat inițial *R 17*), despre Război și Revoluție, proiect demarat încă din 1964. În 2001-2002 scoate – atrăgîndu-și noi ostilități – documentarul istoric *Două secole împreună*, apărut aproape imediat și în franceză (*Deux siècles ensemble*, Ed. Fayard, Paris, 2003), unde declară că vrea să înlesnească "înțelegerea reciprocă" dintre evrei și ruși, dar din care reiese puternica implicare a evreilor în pregătirea și instaurarea comunismului (în rom.: *Două secole împreună. Vol. I. Evreii și rușii înainte de Revoluție: 1795-1917; Vol. II. Evreii și rușii în epoca sovietică: 1917-1972*, trad. de V. Savin și Darclée Tomescu-Berdon, Ed. Univers, Buc., 2004).

Președintele Putin, mai mult sau mai puțin sincer, are abilitatea de a și-l apropia ca sfetnic și în 2007 îi acordă Premiul de Stat, ca unuia ce "și-a dedicat viața patriei" și al cărui nume este curent asociat pe mapamond "cu soarta Rusiei înseși". În ultimii ani, retras în casa sa dintr-o pădure vecină Moscovei, nu se mai putea deplasa decît într-un scaun cu rotile. Chiar în Rusia, tot mai critic și mai nemîngîiat de neașezarea ei în noul context istoric, intrase într-un con de umbră, iar în afara Rusiei era dacă nu uitat, în orice caz tot mai puțin înțeles și agreat. Cazul lui Soljenițîn arată cît de străin poate să fie deja un om al secolului XX în pragul secolului XXI...

Dumnezeu să-l odihnească în ceata drepților, iar pe noi să ne învrednicească de crucea neuitării lui.

Răzvan CODRESCU

LUMEA SFĂRÂMATĂ

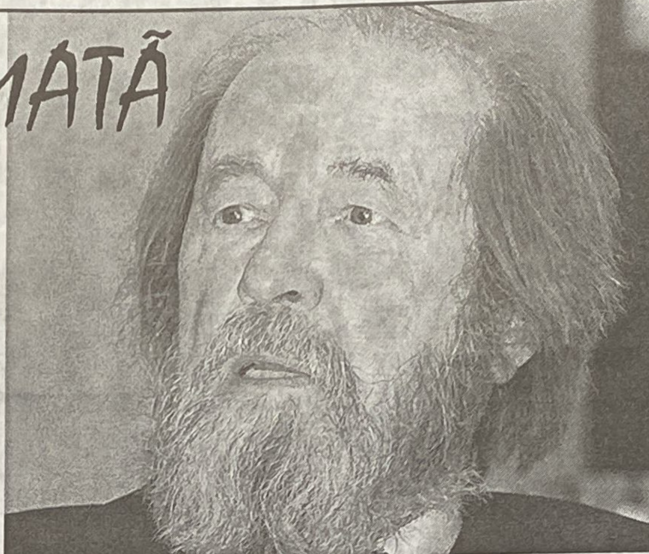
Discursul lui Aleksandr Soljenițîn la Universitatea Harvard (8 iunie 1978)

Sincer, sunt foarte fericit că mă aflu aici, în mijlocul vostru, cu prilejul celei de-a 327-a aniversări de la înființarea acestei atât de vechi și de ilustre universități. Deviza Harvard-ului este VERITAS. Adevărul însă e foarte rar plăcut auzului; el este mai întotdeauna amar. Discursul meu de astăzi conține o parte de adevăr. Vi-l aduc fiindu-vă prieten, nu adversar. Acum 3 ani am fost adus în S.U.A. să spun lucruri care au fost respinse, care au părut inacceptabile. Astăzi sunt numeroși cei care le consimt...

Căderea „elitelor". Pentru un observator din exterior, declinul curajului este, poate, caracteristica cea mai puternică a Apusului. Lumea occidentală și-a pierdut curajul civic, atât în ansamblu, cât mai cu seamă în fiecare țară, în fiecare guvern și, desigur, în Organizația Națiunilor Unite. Acest declin al curajului este sensibil mai cu seamă în pătura conducătoare și predominant în pătura intelectuală, de unde senzația că întreaga societate este lipsită de curaj. Politicienii și intelectualii în mod deosebit manifestă această slăbiciune, această șovăială, în acțiunile lor, în discursuri și mai ales în considerațiile teoretice pe care le oferă cu solicitudine, tocmai pentru a demonstra că acest fel al lor de a acționa, care fundamentează politica unui stat pe lașitate și servilism, este unul pragmatic, rațional, legitim, situându-se chiar la o anume altitudine intelectuală și chiar morală. Acest declin al curajului, care, pe ici pe colo, merge până la pierderea oricărei urme de bărbăție, este subliniat cu o ironie aparte de cazurile politicienilor și intelectualilor cuprinși de un acces subit de vitejie și intransingență, în fața guvernelor slabe, a țărilor slabe pe care nu le susține nimeni sau ale mișcărilor condamnate de toți și incapabile de orice ripostă. În schimb, limbile li se usucă și mâinile le înțepenesc atunci când se află în fața guvernelor puternice, a forțelor amenințătoare, în fața agresorilor și a Internaționalei terorii. Mai este cazul să amintim că declinul curajului a fost întotdeauna socotit ca semnul premergător al sfârșitului?

(continuare în pag. 2)

LUMEA SFĂRÂMATĂ

(urmare din pag. 1)

Atunci când s-au format statele occidentale moderne, a fost stipulat ca principiu faptul că guvernele se află în slujba omului, a cărui viață este orientată spre libertate și căutarea fericirii (lucruri evidențiate de către americani în Declarația de Independență). Astăzi, în sfârșit, după atâtea decenii de progres social și tehnic, s-a ajuns la îndeplinirea acestei aspirații: un Stat care să asigure bunăstarea generală. Fiecare cetățean și-a văzut libertatea atât de mult dorită, calitatea și cantitatea bunurilor materiale ce-i stau la dispoziție, pe care oricând poate să și le procure, cel puțin teoretic, o fericire completă, dar o fericire în sensul unei sărăciri, dacă avem în vedere felul în care s-au scurs aceste decenii.

O societate în depresie. În tot acest timp a fost neglijat un detaliu psihologic: dorința de a poseda mereu mai mult și de a avea o viață și mai bună, iar lupta permanentă pentru acestea a întipărit pe numeroşi obraji din Apus, trăsăturile adânci ale anxietății și chiar ale depresiei, cu toate că e obişnuit firește, să ascundă cu grijă astfel de sentimente. Această competiție intensă și activă sfârșește prin a acapara gândirea umană, nedeschizând deloc lumii calea spre libertatea unei creșteri spirituale.

Independența individuală în fața mai multor forme de presiune a fost garantată de stat, majoritatea oamenilor a beneficiat de bunăstare la un nivel pe care părinții și bunicii lor nu și l-au putut imagina; a devenit posibilă creșterea tinerilor în conformitate cu aceste idealuri, de a-i pregăti și chema la dezvoltarea fizică, la fericire, la divertisment, la posesia de bunuri materiale și bani, la recreere, la o libertate practic nelimitată în alegerea plăcerilor. Pentru ce să renunțe la toate astea? În numele a ce să-și riște prețioasa existență pentru apărarea binelui comun, mai cu seamă când, în mod suspect, securitatea națională ar trebui apărată undeva, într-o țară îndepărtată?

Biologia însăși ne învață că un nivel exagerat de confort nu este bun pentru organism. Astăzi confortul vieții din societatea occidentală începe să-și dea de-o parte masca vătămătoare. Societatea occidentală și-a ales tipul de organizare cel mai potrivit scopurilor ei, o organizare pe care aş numi-o *legalistă*. Limitele drepturilor omului și ale binelui sunt fixate în cadrul unui sistem de legi; aceste limite însă sunt foarte relative. Occidentalii au dobândit o impresionantă ușurință în a utiliza, interpreta și manipula legea, în același timp în care legile tind să devină mult prea complicat de înțeles pentru o persoană de nivel mediu, fără sprijinul unui specialist. Orice conflict este rezolvat prin recurgerea la litera legii, cea care trebuie să-și spună ultimul cuvânt. Dacă cineva se situează pe un punct de vedere legal, nimic nu i se poate opune; nimeni nu-i poate atrage atenția că s-ar putea afla totuşi într-o situație ilegitimă. De neconceput să-i vorbești despre jenă, reținere sau renunțarea la aceste drepturi; cât despre a-i cere vreo jertfă sau un gest dezinteresat, asta ar părea cu totul absurd. Nu vom auzi niciodată vorbindu-se despre o abținere, o renunțare de bună voie. Fiecare luptă pentru a-și extinde propriile drepturi până la limita extremă a cadrului legal.

„Mediocritate spirituală". Toată viața mea am trăit sub un regim comunist și pot să vă spun că o societate fără o raportare legală obiectivă este ceva absolut îngrozitor. Însă o societate bazată doar pe litera legii, fără să meargă puțin mai departe, eșuează lipsindu-se de folosirea în propriul ei beneficiu a unui spectru mult mai larg de posibilități umane. Litera legii este prea rece și prea formală pentru a avea o influență benefică asupra societății. Când întreaga viață, în ansamblul ei, este înțesată de relații în spiritul legii, se degajă o atmosferă de mediocritate spirituală care paralizează și cele mai nobile elanuri ale omului. Și va fi pur și simplu imposibil să facem față provocărilor secolului nostru, înarmat amenințător, doar cu armele unor structuri sociale *legaliste*. Astăzi societatea occidentală ne arată că împărtășește peste o inegalitate între libertatea de a îndeplini binele și libertatea de a săvârși răul. Un bărbat de Stat care vrea să facă un lucru efectiv constructiv pentru țara sa trebuie să acționeze cu o sumedenie de precauții, chiar cu timiditate, am putea spune. Încă de la început se izbește frontal de mii de critici pripite și iresponsabile. Se află expus constant directivelor Parlamentului European și presei. Trebuie să-și justifice pas cu pas deciziile, cât de bine sunt întemeiate și lipsite de cea mai mică greșeală. Iar un om excepțional, de mare valoare, care are în cap proiecte neobişnuite și neașteptate, nu are nici o șansă să se impună. Încă de la început i se vor întinde mii de capcane. Rezultatul este acela că mediocritatea triumfă sub masca restricțiilor democratice. Este ușor să subminezi de oriunde puterea administrativă și, de fapt, ea chiar s-a diminuat considerabil în toate țările occidentale. Apărarea drepturilor individuale a căpătat asemenea proporții, încât societatea ca atare se află acum complet lipsită de apărare împotriva oricărei inițiative. În Apus este timpul de a apăra nu atât drepturile omului, cât mai cu seamă îndatoririle sale.

Pe de altă parte, s-a acordat un spațiu nelimitat unei libertăți distructive și iresponsabile. Se adeverește că societatea nu are decât infime mijloace de apărare în fața prăpastiei decadenței umane, bunăoară în ceea ce privește proasta folosire a libertății în materie de violență morală asupra copiilor, prin filme care abundă în pornografie, crime și groază. Se consideră că toate acestea fac parte din ceea ce numim libertate și că poate fi contrabalansată, teoretic, prin dreptul pe care acești copii îl au să nu se uite sau să respingă asemenea spectacole. Organizarea *legalistă* a vieții și-a dovedit astfel propria sa incapacitate de a se apăra împotriva eroziunii răului...

Evoluția a fost treptată, însă pare să fi avut ca punct de plecare binevoitoarea concepție umanistă conform căreia omul, stăpân al lumii, nu poartă în sine nici un fel de sământă a răului, și tot ceea ce existența noastră ne oferă în materie de viciu este pur și simplu rodul sistemelor sociale greșite, ce trebuie amendate și corectate. Totuşi, este destul de straniu să vezi cum crima nu a dispărut în Occident, chiar dacă aici par a fi fost atinse cele mai bune condiții de viață socială. Ba chiar crima este mai prezentă decât în societatea sovietică mizerabilă și fără lege...

Media confecționează un „spirit al vremii". Desigur, presa se bucură și ea de cea mai mare libertate. Dar ce folos? Ce responsabilitate se exercită asupra jurnalistului sau jurnalului, la întâlnirea cu cititorii săi, ori cu istoria? În cazul în care aceștia au fost înșelați prin divulgarea unor informații sau concluzii false, ori chiar au contribuit la erori ce s-au comis la cel mai înalt nivel de Stat, există un singur caz de jurnal sau jurnalist care să-și fi exprimat public regretul? Nu, bineînțeles că nu, asta ar afecta vânzările. Din asemenea erori, care pot provoca tot ce e mai rău pentru o nație, jurnalistul „se scoate", scapă întotdeauna. Având în vedere că este nevoie de o imediată și credibilă informare, el se vede nevoit să recurgă la zvonuri, conjuncturi, ipoteze, pentru a umple golurile, și nimic din toate astea nu e dat la o parte; însă minciunile astea se instalează în memoria cititorului. Câte judecăți pripite, fără discernământ, superficiale și înșelătoare sunt astfel emise zilnic, revărsând tulburare asupra cititorului și lăsându-l pradă ei? Presa poate juca rolul de opinie publică sau de a amăgi. Așa se face că vedem teroriști zugrăviți cu trăsăturile unor eroi, secrete de Stat ce ating securitatea națională divulgate în piața publică, sau amestecul fără pic de rușine în viața intimă a persoanelor cunoscute, în virtutea sloganului „Toată lumea are dreptul să știe tot". Numai că este un slogan ipocrit, al unei societăți ipocrite. De o mult mai mare valoare este confiscarea acestui drept, dreptul oamenilor de a nu ști, de a nu vedea sufletul lor dumnezeiesc sufocat de bârfe, prostii și vorbe în vânt. O persoană care duce o viață plină de trudă și sens nu are deloc nevoie de acest șuvoi apăsător și neîntrerupt de informații [...]

Alt lucru care nu va scăpa observatorului sosit din Estul totalitar, cu presa sa riguros univocă: descoperirea unui curent general de idei privilegiate în sânul presei occidentale în ansamblu, un fel de spirit al vremii, după criterii de judecată recunoscute de toți, de interese comune, suma acestora dând sentimentul nu al unei competiții, ci al unei uniformități. Există poate o libertate nelimitată a presei, dar cu certitudine nu și una pentru cititor. Ziarele nu fac decât să transmită cu putere și emfază toate aceste opinii care nu contrazic curentul de opinie dominant. Fără să aibă nevoie de cenzură, curentele de gândire, de idei la modă sunt separate cu grijă de cele care nu le cântă în strună, iar acestea din urmă, fără a fi propriu-zis interzise, nu au decât puține șanse să pătrundă printre celelalte reviste literare și periodice, ori chiar să fie transmise în învățământul superior. Studenții voştri sunt liberi în sensul legal al termenului, dar sunt prizonierii idolilor purtați goi de entuziasmul modei. Fără să fie vorba, ca în Est, de o violență fățișă, această selecție operată de modă, această nevoie de a te conforma modelelor standardizate, împiedică pe gânditorii cei mai originali să-și aducă contribuția lor la viața publică și provoacă apariția unui primejdios spirit gregar, care se opune unei creșteri în adevăratul sens al cuvântului. [...]

Eroarea materialistă a gândirii moderne. Toată lumea acceptă că Vestul este cel care arată lumii calea către reușita dezvoltării economice, chiar dacă în acești ultimi ani a putut fi serios zdruncinat de o inflație haotică. Cu toate astea, o mulțime de oameni din Vest nu sunt satisfăcuți de societatea în care trăiesc. O desconsideră, sau o acuză că nu se situează la nivelul de maturitate cerut de umanitate. Și mulți se simt îndemnați să alunece spre socialism, ceea ce reprezintă o tentație falsă și periculoasă. Nădăjduiesc că nimeni dintre cei prezenți aici nu mă va suspecta că doresc să fac critica sistemului occidental în ideea de a sugera socialismul ca alternativă. Nici gând! Dat fiind că am cunoscut o țară unde socialismul a fost pus în lucrare, nu mă voi pronunța câtuși de puțin pentru o asemenea alternativă [...]. Dar de aş fi întrebat invers, dacă aș putea propune Vestul, în stadiul său actual, ca model pentru țara mea, aş da cu toată onestitatea un răspuns negativ. Nu, nu voi lua societatea voastră drept model de transformare pentru țara mea. Bineînțeles, o societate nu poate să rămână în abisurile anarhiei, cum e cazul țării mele. Dar e la fel de înjositor pentru o societate să se complacă într-o stare fadă, lipsită de suflet, cum e cazul vostru. După ce a suferit vreme de decenii din pricina violenței și agresiunii, sufletul omenesc aspiră la lucruri mai înalte, mai arzătoare, mai pure decât cele oferite de stereotipiile unei societăți masificate, modelate prin revoltătoarea invazie a publicității comerciale, prin abrutizarea venită prin intermediul televizorului și printr-o muzică intolerabilă.

Toate acestea reprezintă un lucru sensibil pentru numeroşi observatori din orice colț al planetei. Modul de viață occidental reprezintă din ce în ce mai puțin un model de urmat. Sunt simptome relevante prin care istoria lansează avertismente înspre o societate amenințată ori aflată în pericol. Astfel de avertismente sunt, în cazul de față, declinul artelor, sau absența

☛

unor bărbaţi de Stat. Şi se întâmplă uneori ca semnele să fie în mod particular concrete şi explicite. Centrul democraţiei şi culturii voastre a fost lipsit de curent vreme de câteva ore [în ziua de 13 iulie 1977 o pană de curent a afectat nouă milioane de oameni în New York, rămaşi în întuneric pentru 25 de ore – *n. tr.*], şi iată că brusc o mulţime de cetăţeni americani s-au dedat la jafuri şi scandal. Ceea ce înseamnă că tencuiala mai trebuie finisată şi că sistemul social e instabil şi chiar slab într-un anume punct. Dar lupta pentru planeta noastră, o luptă fizică şi spirituală, o luptă de proporţii cosmice, nu se află undeva într-un viitor îndepărtat, ea deja a început. Forţele Răului au început ofensiva lor decisivă. Deja simţiţi presiunea pe care o exercită, şi, cu toate astea, ecranele şi scrierile voastre sunt pline de zâmbete la comandă şi pahare ridicate. De ce această bucurie? Cum oare de a putut Vestul să alunece din mersul său triumfal în debilitatea lui de azi? A cunoscut cumva în evoluţia sa momente fără întoarcere care să-i fi fost fatale, a rătăcit drumul? Nu pare a fi cazul. Vestul a continuat să avanseze cu paşi fermi, adecvaţi intenţiilor proclamate pentru societate, braţ la braţ cu un progres tehnologic uluitor. Şi absolut dintr-o dată s-a pomenit în starea de slăbiciune de azi. Asta înseamnă că eroarea trebuie să se afle la rădăcină, la fundamentul gândirii moderne. Mă refer la viziunea asupra lumii care a prevalat în Occident, în epoca modernă. Mă refer la viziunea asupra lumii care a prevalat în Occident şi care s-a născut în Renaştere, şi ale cărei dezvoltări politice s-au manifestat începând cu Secolul Luminilor. Ea a devenit baza doctrinei social-politice şi ar putea fi numită umanismul raţionalist sau autonomia umanistă; autonomia proclamată şi exercitată de om la întâlnirea cu toate forţele superioare lui. Putem vorbi, de asemeni, de antropocentrism: omul este văzut ca fiind centrul a tot şi a toate.

Din punct de vedere istoric, este posibil ca uşorul declin care s-a petrecut în Renaştere să fi fost inevitabil. Evul Mediu ajunsese la epuizare din pricina represiunii intolerabile asupra naturii carnale a omului, în favoarea naturii sale spirituale. Însă, îndepărtându-se de spirit, omul s-a înstăpânit de tot ceea ce este material. Cu exces şi fără nici o măsură. Gândirea umanistă, care s-a proclamat drept călăuză a noastră, nu admitea existenţa unui rău intrinsec în om şi nu vedea altă îndatorire mai nobilă decât răspândirea fericirii pe pământ. Iată ce angaja civilizaţia occidentală modernă, nou născută, pe panta primejdioasă a adorării omului şi nevoilor materiale. Tot ceea ce se afla dincolo de bunăstarea fizică şi de acumularea bunurilor materiale, toate celelalte nevoi umane caracteristice unei naturi subtile şi superioare, au fost zvârlite în afara câmpului interesului de Stat şi a sistemului social, ca şi cum viaţa n-ar avea nicidecum un sens mai înalt. În acest fel s-au lăsat falii deschise, prin care s-a năpustit răul, iar halena lui putregăită suflă astăzi liberă. Mai multă libertate în sine nu reduce câtuşi de puţin din problemele umane ale lumii, ba chiar adaugă unele noi.

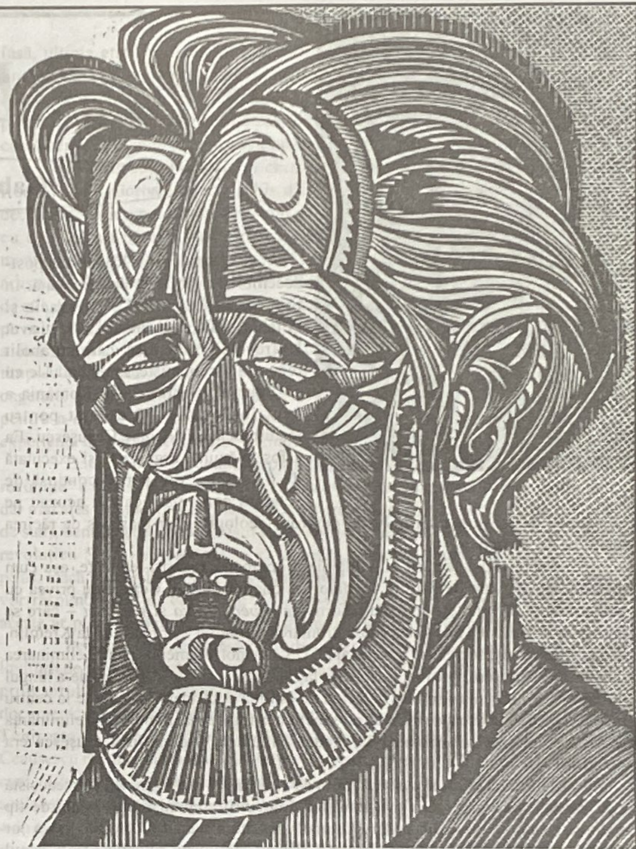
Vestul la fel de materialist ca şi Estul. Cu toate astea, în tinerele democraţii, precum democraţia americană nou născută, toate drepturile individuale ale omului se întemeiază pe credinţa că omul este o creatură a lui Dumnezeu. Altfel spus, libertatea este acordată individului condiţionat, supusă constant responsabilităţii sale religioase. Aceasta a fost moştenirea secolului trecut [XIX].

Toate limitările de acest fel s-au atenuat în Occident, unde a survenit o emancipare deplină, în pofida moştenirii morale a veacurilor creştine, cu miracolele lor de îndurare şi jertfă. Statele devin fără încetare din ce în ce mai materialiste. Occidentul a apărat cu succes şi chiar cu asupra de măsură drepturile omului, însă omul a văzut cum i se ofileşte de tot conştiinţa propriei responsabilităţi faţă de Dumnezeu şi de societate. În tot timpul ultimelor decenii, acest egoism juridic al filosofiei occidentale a fost definitiv realizat, astfel încât lumea se găseşte într-o cruntă criză spirituală şi într-un impas politic. Iar toate izbânzile tehnicii, inclusiv cucerirea spaţiului, a Progresului atât de mult trâmbiţat, n-au reuşit să răscumpere mizeria morală în care a căzut veacul al XX-lea şi pe care nimeni nu a bănuit-o în veacul al XIX-lea .

Umanismul devenind în creşterea sa din ce în ce mai materialist, permite, cu o incredibilă eficacitate, conceptelor sale să fie utilizate mai întâi de socialism, apoi de comunism, astfel încât Karl Marx a putut spune în 1894 că „comunismul este un umanism naturalizat". S-a adeverit ulterior că această judecată era departe de a fi falsă. Vedem aceleaşi pietre care stau atât la baza unui umanism alterat, cât şi la cea a tuturor tipurilor de socialism: un materialism de nestăvilit, o eliberare faţă de religie şi de responsabilitatea religioasă, o concentrare asupra structurilor sociale, cu o abordare pretins ştiinţifică. Nu-i întâmplător că toate aceste promisiuni retorice ale comunismului se centrează pe Omul cu O mare şi fericirea lui terestră. La prima vedere este vorba de o apropiere ruşinoasă: cum ar putea exista astăzi puncte comune între gândirea occidentală şi cea a Estului? Aici este logica materialistă...

Nu mă gândesc la cazul unei catastrofe aduse de un război mondial şi la schimbările ce ar putea surveni în societate. Atâta vreme cât ne sculăm în fiecare dimineaţă sub un soare blajin, viaţa noastră inevitabil se va ţese din banalităţile cotidiene. Însă este vorba de un dezastru care pentru mulţi este deja prezent în noi. Mă refer la dezastrul unei conştiinţe umaniste perfect autonome şi nereligioase. Ea a făcut din om măsura tuturor lucrurilor pe pământ, omul nedesăvârşit, care nu este niciodată complet dezbrăcat de mândrie, egoism, invidie, pofte, vanitate şi atâtea alte păcate. Plătim astăzi pentru greşelile care n-au apărut hodoronc-tronc la începutul călătoriei noastre. Pe drumul care ne-a purtat din Renaştere până azi, experienţa noastră s-a îmbogăţit, dar am pierdut ideea unei entităţi superioare care mai înfrâna din patimile şi iresponsabilitatea noastră.

Ne-am pus prea multe nădejdi în transformările politico-sociale, iar acum iese la iveală faptul că am dat la o parte tocmai ce aveam mai de preţ: viaţa noastră interioară. În Est ea e călcată în picioare de bâlciul Partidului unic, în Vest de bâlciul Comerţului. Ceea ce e înfricoşător nu este nici măcar realitatea unei lumi sfărâmate, ci faptul că părţile ei suferă de aceeaşi boală. Dacă omul, aşa cum o declară umanismul, ar fi fost născut numai pentru fericire, cu atât mai mult nu ar fi fost născut ca să moară. Însă, dedicat trupeşte morţii, sarcina lui pe acest pământ este cu atât mai spirituală. Nu un urlet zilnic, nu căutarea celor mai bune mijloace de achiziţie, iar apoi cheltuiala veselă de bunuri materiale, ci împlinirea unei dure şi permanente îndatoriri, astfel încât drumul întregii noastre vieţi să devină experienţa unei înălţări spirituale: să părăsim această lume ca nişte creaturi mai înalte decât cum am intrat în ea.

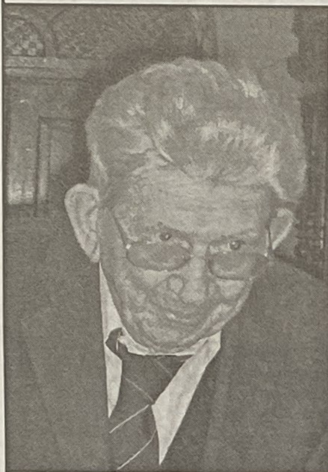

A privi în sus la scara valorilor noastre umane. Este imperativ să privim în sus, în ascensiune, scara valorilor umane. Precaritatea ei actuală este înspăimântătoare. Nu mai este posibil ca vechea măsură cu care se cuantifică eficienţa unui preşedinte să se limiteze doar la cât de mulţi bani pot fi câştigaţi, ori la cât de îndreptăţită este construcţia unui gazoduct. Este vorba de o mişcare acceptată de bunăvoie, care să atenueze patimile noastre, o mişcare acceptată cu seninătate, astfel încât umanitatea să se ridice deasupra curentului materialist care a încătuşat lumea. Chiar dacă am reuşit să o ferim de a fi distrusă de un război, viaţa noastră trebuie să se schimbe, dacă nu vrem să piară prin propriul ei păcat. Nu ne mai putem lipsi de ceea ce este fundamental pentru viaţă şi societate. Este adevărat că omul se află deasupra tuturor şi a toate? Nu este nici un spirit superior deasupra lui? Activităţile umane şi sociale pot fi ele legitim reglate doar prin expansiunea materială? Avem dreptul de a promova această expansiune în detrimentul integrităţii vieţii noastre spirituale?

Dacă lumea nu a ajuns încă la final, atunci ea atins o etapă hotărâtoare în istoria ei, asemănătoare cu importanţa cotiturii care a dus dinspre Evul Mediu spre Renaştere. Această cotitură pretinde din partea noastră o dragoste spirituală. Va trebui să ne ridicăm la o perspectivă mai înaltă, la o nouă concepţie de viaţă, în care natura noastră carnală să nu mai fie diabolizată, aşa cum s-a întâmplat în Evul Mediu, iar firea noastră spirituală să nu mai fie călcată în picioare, aşa cum s-a întâmplat în epoca modernă. Ascensiunea noastră ne îndreaptă spre o nouă etapă antropologică. Nimeni, pe acest Pământ, nu mai are altă soluţie decât să se ridice spre înălţimi. Mereu mai sus.

Traducere de
Răzvan Ionescu

CELE DOUĂ ROMÂNII (XV)

Gabriel CONSTANTINESCU

Democrația României post-decembriste e clădită pe minciună. În timp ce în Ungaria, Cehoslovacia și Polonia, la sfârșitul anului 1989, au avut loc revoluții autentice, care au abolit regimurile comuniste, înlocuindu-le cu regimuri democratice, în România a avut loc o lovitură de stat pentru răsturnarea lui Nicolae Ceaușescu. Ea a fost plănuită, organizată și executată de o facțiune din partid condusă de veterani comuniști, care îl acuzau pe Ceaușescu de grave greșeli politice, de erori ideologice, dar mai ales de răcirea relațiilor cu Moscova.

Adept al respectării cu sfințenie a dogmelor marxist-leniniste, așa cum fuseseră ele statuate de părinții fondatori ai comunismului, Ceaușescu privea cu suspiciune și adversitate tentația reformistă – *perestroika* și *glasnost* – care se prefigura în Uniunea Sovietică sub îndrumarea ultimului „țar roșu" de la Kremlin, Mihail Gorbaciov, secretarul general al PCUS. Un motiv temeinic pentru eliminarea rebelului Ceaușescu, spre menținerea unității lagărului socialist. Și cum de-a lungul întregii istorii a comunismului abaterea de la linia doctrinară impusă de la centru fusese considerată păcat de moarte, iar sancțiunea fusese mai întotdeauna eliminarea fizică a celui care se încumeta să gândească „altfel", soarta lui Ceaușescu era pecetluită.

Ar fi însă greșit să ne închipuim că „tovarășii" din facțiunea anticeaușistă a PCR erau reformiști convinși, adepți ai înlocuirii comunismului brutal de tip stalinist cu un „comunism cu chip uman", așa cum năzuiseră în naivitatea lor adepții „Primăverii de la Praga", în 1968. Pentru comuniștii sovietici reformismul a reprezentat unica soluție de a menține în viață sistemul. Pentru Moscova reforma nu a fost un obiectiv major, un scop născut dintr-o nouă orientare ideologică, ci mijlocul de a salva un sistem politic, economic și social muribund. Scopul a fost păstrarea puterii politice, reforma fiind doar mijlocul, remediul, doctoria amară pe care „nomenklatura" trebuia să o înghită ca să-și poată păstra privilegiile. Același resort intim i-a determinat și pe comuniștii români să se distanțeze de viziunea ceaușistă despre comunism. În plus, comuniștii de la București, poate cu excepția lui Nicolae Ceaușescu, erau conștienți de un fapt esențial: comunismul dâmbovițean nu era un produs autohton. El a fost adus de Armata Roșie după 1944, a fost impus poporului român prin silnicie și teroare și a dăinuit o jumătate de veac numai în baza legăturilor cu Moscova. O rupere a acestor legături, așa cum s-a întâmplat în Ungaria, Cehoslovacia și Polonia, echivala cu o sinucidere politică. Și cum comuniștii români nu erau dispuși să accepte, așa cum au acceptat omologii lor de la Budapesta, Praga și Varșovia, că „Orologiul comunismului a încetat să mai bată", s-au agățat cu disperare de legăturile cu Moscova și de sprijinul oferit de Uniunea Sovietică.

La început, în Partidul Comunist Român, îndeosebi în rândurile cadrelor care avuseseră un rol determinant în instaurarea puterii comuniste, s-a instalat o stare de spirit dezaprobatoare față de escaladarea dincolo de orice limite a cultului personalității impus de Nicolae Ceaușescu. Nemulțumirile „bătrânilor comuniști", inițial difuze și discrete, au început să prindă contur și să devină curent de opinie în sânul partidului, datorită unui personaj care, deși ocupa o poziție relativ minoră în ierarhia nomenclaturii, se bucura de prestigiu și influență prin legăturile și funcțiile-cheie pe care le avusese de-a lungul timpului. Este vorba de Silviu Brucan (numele „românizat" al evreului Saul Brucker), care a înțeles ca nimeni altul cum vor evolua evenimentele, dar mai ales ce trebuia întreprins pentru ca instituțiile de bază ale sistemului să nu fie afectate, iar nomenclatura comunistă să nu-și piardă pozițiile dominante în societate. Pentru evitarea unui astfel de deznodământ, s-a luat legătura cu Moscova, de unde trebuia să vină soluția salvatoare.

Cum la Kremlin Ceaușescu era considerat *persona non grata*, un lider politic care punea în primejdie eforturile Uniunii Sovietice de a așeza relațiile cu Occidentul pe baze noi, „rebelul" de la București trebuia eliminat. O operație murdară, pe care a preluat-o KGB-ul, în tainițele căruia au fost puse la punct detaliile executării ei. Astfel, starea de nemulțumire a facțiunii anticeaușiste din PCR s-a transformat în conspirație, iar Silviu Brucan a devenit eminența cenușie a complotului care l-a trimis pe Ceaușescu în fața plutonului de execuție.

Așadar, pe câtă vreme în Ungaria, Cehoslovacia și Polonia începuseră cu ani în urmă pregătirile în vederea înfăptuirii unor revoluții autentice, menite să conducă la abolirea regimurilor comuniste și înlocuirea lor cu democrații de tip occidental, în România se punea la cale, în pripă, o lovitură de stat care urmărea înlocuirea garniturii comuniste aflate la guvernare cu altă garnitură comunistă, alcătuită din membri de partid din tabăra complotiștilor anticeaușiști. Dar cu toate că faptele care nu pot fi contestate arată limpede că în România nu a avut loc o „revoluție", ci doar o „lovitură de stat", favorizată de o insurecție populară, izbucnită spontan ca urmare a abuzurilor și privațiunilor la care era supusă populația, beneficiarii frauduloși ai insurecției populare țin cu tot dinadinsul să acrediteze ideea că în România ar fi avut loc o „Revoluție", care i-ar fi „emanat" la guvernarea țării.

Grav nu e însă faptul că autorii „loviturii de stat" susțin elucubrația că în România, în decembrie '89, ar fi avut loc o „Revoluție". Gravă e acceptarea tacită a ideii care s-a insinuat treptat în conștiința românilor, anume că răzmerița din decembrie '89 ar fi fost într-adevăr o „Revoluție". Dar mult mai gravă este apatia și lipsa de reacție a istoricilor, a analiștilor politici și nu în ultimul rând a „societății civile" față de această *Minciună mare cât veacul* – cum caracterizează, în lucrarea cu acest titlu, jurnalistul francez Michel Castex așa-zisa „Revoluție" din România.

Martor ocular al evenimentelor din decembrie '89 din România, Michel Castex, secondat de o echipă de ziariști trimiși la „fața locului" de Agenția France-Press, a demontat toate mistificările pe care comuniștii postceaușiști încercau să le acrediteze ca fapte reale. În România postdecembristă cartea jurnalistului francez, care poartă sugestivul subtitlu: *România, istoria unei manipulări*, nu numai că nu s-a bucurat de o traducere așa cum s-ar fi cuvenit, dar a trecut neobservată chiar și de cei care, în virtutea profesiei lor de istorici sau analiști politici, ar fi avut datoria să o menționeze.

Și *Minciuna mare cât veacul* nu e singurul studiu de referință ignorat atât de istorici, cât și de cei care pretind a fi analiști politici. De un tratament similar a avut parte și lucrarea cercetătoarei Anneli Ute Gabanyi de la Sudost-Institut din München, intitulată *Die unvollendete Revolution. Rumanien zwischen Diktatur und Democratie* (*Revoluția neîmplinită. România între dictatură și democrație*), care, conform precizărilor făcute de Editura Piper, abordează următoarele teme încă actuale: Căderea lui Ceaușescu; Retrospectiva unei telerevoluții; Cauzele căderii lui Ceaușescu; Noul factor de putere, Frontul Salvării Naționale; Revoltă populară sau lovitură de stat?; Politica externă; Priorități noi, probleme noi; O șansă pentru economia de piață?; Spre democrație sau spre trecut? Și, în final, concluzia: *O revoluție neîmplinită*.

Dacă cercetătoarea de la Sudost-Institut, originară din România (născută la București și stabilită la Sibiu, de unde în anii '70 a emigrat în RFG), evită să se pronunțe categoric în dilema revoluție sau lovitură de stat, adoptând o atitudine prudentă, Radu Portocală, fost deținut politic, stabilit în Grecia, una dintre vocile active ale diasporei românești, în documentata sa lucrare intitulată *România. Autopsia unei lovituri de stat. În țara în care a triumfat minciuna*, publicată inițial în limba franceză de Editura Calmann-Levy (traducerea și prefața: Ioana Cantacuzino), nu lasă loc de nici un semn de întrebare cu privire la faptul că în România, în decembrie '89, a avut loc o lovitură de stat comunistă. De altfel, închinarea de pe frontispiciul studiuului său este lipsită de echivoc: „În memoria tuturor acelora a căror viață a fost sacrificată pentru a ne face să credem că lovitura de stat a fost o revoluție populară și spontană".

De profesie redutabil om de știință (doctor docent, conferențiar la Catedra de Inframicrobiologie a Facultății de Medicină din București), Radu Portocală întreprinde o adevărată autopsie socio-politică a tragicelor evenimente total impropriu denumite „Revoluție". Studiul său nu se impune și nu convinge prin dimensiuni, ci prin rigurozitatea cu care sunt prezentate faptele, pornind de la cauzele care le-au generat. Nici un detaliu nu e neglijat, iar portretizarea personajelor care și-au jucat rolul atribuit, dar mai ales demontarea mistificărilor care vor să transforme crimele odioase în acte de eroism, constituie argumente irefutabile, care conduc, într-o înșiruire logică, lipsită de fisuri, spre concluzia că în decembrie '89, în România nu a avut loc o „Revoluție", ci o „lovitură de stat", care, după eliminarea comunistului Nicolae Ceaușescu, l-a adus la conducerea țării pe comunistul Ion Iliescu, despre care Silviu Brucan afirma admirativ că „întruchipează tot ce are mai bun poporul român". Mai modest, Ion Iliescu afirma despre sine doar că, spre deosebire de predecesorul său, el este un „despot luminat".

Din păcate, în euforia provocată de căderea lui Ceaușescu, românii și-au închipuit că acest eveniment însemna ieșirea României din era comunistă și intrarea în era democrației. O speranță neîmplinită. Când România adevărată se va dezmetici, va constata că România comunistă își asigurase deja continuitatea în guvernarea țării. Singura concesie pe care România comunistă o va face celor care detestau comunismul va fi schimbarea firmei. Partidul Comunist Român va deveni Frontul Salvării Naționale, dar frontul ideologic va rămâne același. „Pe 22 decembrie – ne reamintește Tom Gallagher în remarcabila sa lucrare *Furtul unei națiuni. România de la comunism încoace* – primul discurs televizat al lui Ion Iliescu, figura cea mai importantă dintre conspiratori, a oferit indicii clare că el a rămas credincios rădăcinilor sale comuniste. Iliescu a spus că foștii conducători «s-au declarat a fi comuniști. Ei n-au avut nimic de-a face nici cu socialismul, nici cu ideologia comunismului științific... Ei doar au pângărit numele Partidului Comunist Român. Ei au pângărit de asemenea memoria celor care și-au sacrificat viața pentru cauza socialismului în această țară»". În fața limpezimii acestei declarații orice comentariu e de prisos.

☛

CELE DOUĂ ROMÂNII

Mai interesante însă decât actele de sinceritate ale lui Ion Iliescu, care astăzi e mai discret cu dezvăluirea crezului său politic, sunt confesiunile tardive ale lui Silviu Brucan. În anul 1998, eminența cenușie a conspirației anticeaușiste își publica memoriile: un volum de 330 de pagini intitulat: *O biografie între două revoluții. De la capitalism la socialism și retur*. Bineînțeles, versatul politician marxist nu dezvăluie tot ce am dori să aflăm despre intrigile și combinațiile în care a fost implicat, dar nici nu poate ascunde totul. Astfel, interesante pentru elucidarea etapelor preliminare evenimentelor din decembrie sunt capitolele intitulate „Călătorie la Washington, Londra și Moscova" și „Întâlnirea cu Gorbaciov". Înainte însă de a relata despre contactele lui Brucan cu importante personalități politice din cele trei capitale europene, câteva precizări cu privire la climatul politic și la starea de spirit din țările comuniste în anul 1988 sunt necesare.

Îndelungatul proces de erodare a principalelor instituții economice și sociale ale sistemului comunist, cu reflexe îngrijorătoare în stabilitatea politică a țărilor din Pactul de la Varșovia, devenise evident și nu mai putea fi ascuns. Soluțiile adoptate pentru ieșirea din criză au fost însă diferite, în funcție de capacitatea de reacție a populației din statele respective. În timp ce Ungaria, Cehoslovacia și Polonia au optat pentru soluția radicală, simplă și eficientă exprimată concis prin preceptul *Sublata causa, tollitur effectus* – „Suprimată cauza, dispare efectul" (cauza fiind sistemul comunist), în România „soluțiile" recomandate de cei conștienți că se merge pe un drum greșit s-au limitat la firave intenții reformiste. Petece pe idei formulate cu grija ca esența sistemului comunist să nu fie afectată.

În raport de aceste deosebiri, democrațiile occidentale și-au selectat interlocutorii. În Ungaria, țara în care în urma revoltei din 1956 populația dobândise un statut politic oarecum tolerant, precum și un nivel de trai de invidiat („comunismul gulașului"), Occidentul a stabilit legături cu Forumul Democrat Maghiar, formațiune care milita pentru democrație autentică. În Cehoslovacia, unde în 1968 funcționase până la înăbușirea ei brutală tentativa de umanizare a comunismului, „Primăvara de la Praga", Occidentul a găsit interlocutori în rândurile grupării Charta 77, ai cărei membri sprijineau fără rezerve valorile democrației și contestau ferm comunismul. Iar în Polonia, impresionanta alianță dintre muncitori și intelectuali, Sindicatul Solidaritatea, se bucura din plin atât de sprijinul Occidentului, cât și de binecuvântarea unui Papă polonez, anticomunismul fiind o stare de spirit cvasigenerală.

În contextul legăturilor dintre democrațiile occidentale și mișcările din țările est-europene, care pregăteau „Revoluțiile contra Revoluției" – abolirea comunismului –, situația din România era total diferită. O situație asupra căreia reflectând astăzi, la o distanță de două decenii de la evenimentele din decembrie '89, nu știm ce trebuie să precumpănească: sentimentul de nemulțumire și durere, sau sentimentul de rușine. Nemulțumire și durere, pentru că România adevărată nu a fost capabilă să închege, în interior, un front anticomunist puternic, așa cum s-a întâmplat în Ungaria, Cehoslovacia și Polonia. Rușine, pentru că în lipsa unei reprezentanțe a României adevărate, Occidentul a fost nevoit să accepte contacte cu disidența anticeaușistă, alcătuită din personaje sinistre, care contribuiseră decisiv la edificarea României comuniste și pentru care supraviețuirea regimului comunist și legătura ombilicală cu Moscova erau dogme. Iar dacă la această situație adăugăm faptul că, în ajunul „Revoluțiilor contra Revoluției", ambasadorul României pe lângă cancelariile occidentale a fost un evreu, politrucul marxist Silviu Brucan, sentimentul de rușine, ca români, e cu atât mai întemeiat.

„La Washington – relatează emfatic purtătorul de cuvânt al „părinților fondatori" ai României comuniste – i-am găsit pe cei de la Departamentul de Stat entuziasmați de textul «Scrisorii» [este vorba de «Scrisoarea celor șase», rechizitoriul semnat Gheorghe Apostol, Alexandru Bârlădeanu, Corneliu Mănescu, Constantin Pârvulescu, Grigore Răceanu și Silviu Brucan, în care Nicolae Ceaușescu și regimul instaurat de el erau acuzați de trădarea comunismului – n.n.], de-a dreptul uimiți de numele semnatarilor. Thomas Simmons, Asistent under Secretary for Eastern Europe, care cunoștea bine scena politică românească, era cel mai surprins de greutatea politică a semnatarilor...

Vizita la Londra, în noiembrie, a fost mult mai elaborată, începând cu o conferință la Wilton Park, urmată de conferințe la Oxford University, London University și Sussex University, și chiar de una neașteptată la Academia Militară Regală Sandhurst. Punctul culminant al vizitei a fost la Foreign Office, unde am avut o lungă convorbire cu dl William Waldergrave, ministru de stat, urmată de o întâlnire, tot atât de interesantă, cu dl Martin Nicholson, consilierul doamnei Thatcher pentru Europa de Est".

Scopul urmărit de experimentatul propagandist marxist prin relatarea vizitelor la Washington și Londra este transparent. Nominalizând prestigioasele personalități politice cu care s-a întâlnit, Brucan încearcă să acrediteze ideea că proiectata acțiune anticeaușistă de la București s-a bucurat de sprijin atât la Departamentul de Stat, cât și la Foreign Office, iar semnatarii „Scrisorii celor șase" de stimă și respect în forurile guvernamentale din Occident. La Moscova, însă, ultima etapă a turneului său politic, activitatea lui Silviu Brucan nu s-a limitat, ca la Washington și Londra, la discuții cu caracter general despre situația din România. În capitala Uniunii Sovietice, emisarul complotiștilor anticeaușiști a primit instrucțiuni precise despre proiectul înlăturării lui Nicolae Ceaușescu de la conducerea României și înlocuirea lui cu un agent al Kremlinului.

„Am trecut, în sfârșit, la chestiunea care mă durea pe mine mai mult: România. El, Gorbaciov, a deschis discuția, dovedindu-se perfect în temă. A declarat de la început că este de acord cu acțiunea de răsturnare a lui Ceaușescu, cu condiția ca aceasta să fie concepută și înfăptuită astfel încât să ducă la menținerea Partidului Comunist ca forță politică conducătoare în România". Restul acestui capitol dedicat „convorbirii" sale cu Gorbaciov este o înșiruire de figuri de stil, fabricate la 10 ani după ce a avut loc „convorbirea", menită să-i convingă pe naivi că „returul" său de la „socialism la capitalism" este sincer. Și ca o culme a cinismului cu care acest stâlp al României comuniste sfidează tragedia trăită timp de o jumătate de veac de România adevărată, trebuie reținută o nerușinată cugetare, pe care o enunță cu o revoltătoare seninătate: „S-ar putea comenta că, pentru a deveni anticomunist convins, omul trebuie să treacă mai întâi prin experiența de partid. Ce stranie viziune modernă a Purgatoriului!".

Dacă pentru cercetătorii obiectivi controversa „lovitură de stat sau revoluție" e o falsă problemă (succesiunea evenimentelor, profilul participanților, dar mai ales deznodământul pledează, fără drept de apel, pentru verdictul lovitură de stat), beneficiarii ei, comuniștii anticeaușiști dirijați de la Moscova, susțin teza revoluției. Și nu se poate spune că această „Minciună mare cât secolul" nu a prins. Dacă întrebi 10 români ce s-a întâmplat în decembrie '89 în România, 9 îți vor răspunde fără să clipească: *Revoluție!* Cât privește pe cel de-al zecelea, acesta ar putea răspunde, după un răstimp de gândire: *Lovitură de stat!*

Pentru a sprijini opinia celui de-al zecelea român, cel care susține teza loviturii de stat, respingând-o pe cea a revoluției, vom face apel din nou la lucrarea profesorului Tom Gallagher, căruia nu i se pot pune la îndoială temeinica documentare, imparțialitatea și buna credință: „Revolta populară spuntană de la Timișoara – și mai târziu de la București – a fost urmată de un puci intern pe care Ceaușescu n-a fost în stare să-l înăbușe. O serie de oameni politici bine informați, care inițial s-au autocaracterizat ca fiind comuniști moderați, credincioși legalității socialiste, au format un Front al Salvării Naționale (FSN) pe 22 decembrie, în ziua când Ceaușescu a consfințit prăbușirea regimului, fugind împreună cu soția sa – cu elicopterul – de pe clădirea Comitetului Central al PCR din București".

În aceeași zi, prin intermediul televiziunii, românii aflau că la conducerea țării locul comunistului Nicolae Ceaușescu a fost luat de comunistul Ion Iliescu. Pentru persoanele avizate, înlocuirea nu a fost o surpriză. Se știa că Ion Iliescu e „omul Moscovei" și că fusese pregătit, timp de patru ani, în capitala Uniunii Sovietice, ca agent de influență pentru România. Cum însă resortul intim care i-a scos pe români în stradă a fost dorința de a pune capăt regimului comunist (lozinca strigată din răsputeri de români a fost: „Jos comunismul!"), rocada operată la vârful Partidului Comunist contrasta flagrant cu aspirațiile României adevărate. Ca urmare, pentru a estompa izul comunist emanat de FSN, a fost inventată „Revoluția". Un odios spectacol de zgomot și lumini, regizat de profesioniști în arta manipulării, în care rolurile principale le-au jucat „teroriștii" și „victimele" lor. „Teroriștii", făpturi fantomatice, venite de nu se știe unde, pe care nu i-a văzut nimeni, dar care din ascunzișuri tainice acționau zi și noapte folosind mijloace și metode din cele mai sofisticate, pentru a împiedica eforturile guvernării FSN de a normaliza situația din țară. „Victimele", ființe concrete, oameni obișnuiți, sacrificați fără scrupule de regizorii acestei monstruoase înscenări, pentru ca spectacolul să pară veridic.

„Pe 23 decembrie – relatează în continuare autorul *Furtului unei națiuni* – Iliescu a vorbit la televizor despre teroriștii care nu se dădeau în lături de la nimic pentru a-l menține pe Ceaușescu la putere și a chemat populația să vină să apere sediile Televiziunii și Radioului, precum și Ministerul Apărării. În zilele ce au urmat, mai multe sute de persoane au fost ucise în București, când centrul orașului devenise scena unor încleștări înverșunate, dar clădirea Comitetului Central și sediul Televiziunii au rămas aproape neatinse, în timp ce multe clădiri din jur erau deteriorate sau distruse. Dacă teroriștii provenind din unități de Securitate loiale vechiului regim ar fi intenționat să pună stăpânire pe situație, ar fi putut să taie liniile telefonice sau să distrugă stația de emisie a Televiziunii. Ei ar fi putut de asemenea să atace alte ținte strategice, dar nu s-a întâmplat nimic din toate acestea. Nici un terorist nu a fost judecat vreodată, iar criticii neputând să creadă că un comunist înveterat ca Iliescu avea să fie vestitorul schimbării, au tras rapid concluzia că purtase un război fictiv pentru legitimarea noii puteri, conferindu-i-se prestigiul de salvatoare a revoluției".

Într-adevăr, noua putere – Frontul Salvării Naționale –, avându-l portdrapel pe Ion Iliescu, a fost salvatoare. Dar nu a unei revoluții fictive, ci a României comuniste. Folosind cu cinism morții și răniții, pe care România adevărată i-a jertfit cu generozitate pentru dobândirea libertății, profesioniștii aparatului agitprop al Partidului Comunist au inventat o telerevoluție pentru a ascunde în spatele ei adevărul: sângeroasa lovitură de stat.

Când România adevărată se va dezmetici și va înțelege că „democrația originală" propovăduită de comunistul Ion Iliescu nu e decât o perdea de fum propagandistică, va fi prea târziu: „Minciuna mare cât veacul" triumfase.

(Va urma)

INTERVIU CU REGIZORUL ANDREI ŞERBAN ŞI JURNALISTA TATIANA NICULESCU BRAN

(Urmare din numărul trecut)

Reporter A.Z.E.C: *Ambii, într-o anumită etapă, aţi primit nişte mărturii privind experienţe de tip mistic (posesiune, izbăvire, conştiinţa păcatului, explicarea religioasă a posedării şi alte elemente de "dialectică a ascezei"), pe care, ca să puteţi să construiţi povestea, a trebuit să le acceptaţi ca reale. Creştinii înţeleg această dialectică. Pe de altă parte, potrivit declaraţiilor din presă, această mistică nu pare asumată personal. Aţi intrat oarecum pe un terioriu străin, al unor experienţe şi mentalităţi necunoscute. În ce măsură aţi putut accepta o experienţă la care poate că nu vă simţiţi părtaşi?*

Tatiana Niculescu Bran: Asta spun eroii în piesă, pentru că asta spun persoanele care au devenit personaje. Este un act de respect, de a-i ajuta pe acei oameni, mai ales într-o situaţie total nefavorizantă, să transmită şi varianta lor asupra întâmplărilor, atâta tot. În privinţa misticii, sigur că acceptăm că există realităţi pe care nu le înţelegem, la care nu avem acces, e un minim act de inteligenţă. Asta nu e o problemă, atunci când singurul tău scop este să redai vieţile unor oameni.

Andrei Şerban: Care din noi poate fi sigur că înţelege ce se întâmplă într-o exorcizare? E imposibil de spus, nu ştim ce se întâmplă. Sunt lucruri cu totul străine. Aţi asistat vreodată la aşa ceva?

Rep.: *Da, mi s-a întâmplat. În momentul când participi, ca preot, ca "pacient" sau ca simplu "asistent" (pentru că, de obicei, rugăciunile sunt colective), începi, la un moment dat, să dibui câte ceva. În plus, există o literatură mistică şi ascetică, aceasta ne ajută să înţelegem, într-o anumită măsură, ce se întâmplă.*

A. Ş.: Da, evident că doar experienţa însăşi te ajută să înţelegi, altfel vorbim speculând. Am asistat şi eu la exorcizări, nu în Biserica Ortodoxă, nu în România, ci în Brazilia, era o experienţă Voodoo, unde am văzut ceva extraordinar de puternic şi de care nu sunt capabil să vorbesc, care m-a atins foarte profund, deşi nu era experienţa mea. Despre aceste stări ştim prea puţin, suntem într-o zonă destul de alunecoasă... Tot ce pot spune e că este o energie cu totul alta, pe care nu o avem în mijlocul unei zile banale, când trecem strada, o energie care este în noi, în noi toţi, e ceva de care suntem cu toţii capabili, e ceva de care unii au nevoie pentru a elibera din ei ceva ce trebuie eliberat. Neavând eu însumi autoritatea să vorbesc despre asta, nu pot decât să mă uit ca spre ceva ce nu înţeleg şi pe care îl respect şi pe care încercăm, prin teatru, împreună cu actorii, să îl retrăim, să învăţăm să retrăim acest mister, e un fel de **misteriu**. La New York, de pildă, unde am jucat întâi acest spectacol, noi nu am îndrăznit, cu Tatiana în frunte, să arătăm momentul în care Irinei i se citeau...

T. N. B.: I se citeau Molitfele Sfântului Vasile.

A. Ş.: Nu am îndrăznit să facem asta, pentru că era un lucru mult prea puternic, actorilor le era chiar teamă să pronunţe acele cuvinte, pentru că ştim cât de puternică este această invocare, aşa că am sărit peste acest moment scenic, şi ne-am gândit că e foarte de bun simţ să nu arătăm ceva care nu prea ştim ce este, să nu facem teatru din ceva ce este mult prea real şi mult prea delicat. Ei bine, la finalul reprezentaţiei, cineva a pus o întrebare de bun simţ: "Ce s-a întâmplat, de fapt? Ce i s-a făcut Irinei?". Căci nu arătaserăm exorcizarea. Dar chiar dacă arăţi, nici acuma nu sunt sigur că ştiu ce este de fapt.

T. N. B.: Dar şi în România, unde toată lumea ştie, dar nimeni nu ştie de fapt, rămânea aşa, în capul oamenilor – aşa cum rămăsese ideea că un preot sadic a răstignit pe cruce, ca pe Iisus Hristos, o tânără inocentă – aşa a rămas şi ideea că e vorba de un exorcism, aşa cum a văzut lumea prin filme, cu efecte eventual, ca în filmele cu vampiri, în care preotul înfigea un par în inimă... lucruri din astea. În imaginarul colectiv funcţiona deja această versiune. Atunci ne-am hotărât să facem o scenă în care se citeau nu Molitfele Sfântului Vasile, ci rugăciuni din Sfântul Ciprian, accesibile şi celor ce nu sunt preoţi, şi am construit această scenă, în hieratismul ei şi în limitele ei, tocmai ca să înlăturăm ideea unor lucruri obscure, sinistre şi criminale care se vor fi petrecut în momentul pe care nu îl arătaserăm iniţial.

Rep.: *Sfântul Ciprian, fostul vrăjitor?*

T. N. B.: Da, exact.

Rep.: *Ce v-a determinat să prezentaţi un astfel de spectacol în America? De ce credeţi că a venit publicul din New York – în afară de cel cu legături româneşti – să vadă ce se întâmplă într-un colţ din Moldova? L-a atras ideea exorcizării ca spectacol?*

A. Ş.: Nu ştiau prea bine de ce vin, auziseră despre o exorcizare, că cineva fusese sacrificat, veneau să vadă un spectacol despre România, "ţara lui Dracula", un spectacol cu vampiri, ca un film gotic. Şi au plecat cu o cu totul altă părere. Au văzut un spectacol cu oameni, cu atitudini foarte similare cu ale lor, aşa ceva se poate întâmpla şi în America, nu e ceva pur românesc, şi în acelaşi timp au văzut un spectacol cu nişte actori care vin şi aduc un fel de viaţă şi de energie dintr-o altă parte, care nu e deloc americană. Au fost foarte atinşi omeneşte, foarte mişcaţi de spectacol şi au plecat acasă cu o dorinţă mult mai mare de a înţelege tot ceea ce se întâmplă pe lume, în loc de ideea asta foarte superficială şi hollywoodiană a lui Dracula şi a vampirilor.

Rep.: *Textul spectacolului de la Bucureşti respiră cam 80% din realităţile româneşti, foarte concrete şi în detaliu. Cum a sunat varianta americană a textului? Ce aţi păstrat? Ce aţi eliminat? Cât a trebuit să simplificaţi sau să adaptaţi?*

T. N. B.: Eu am făcut o combinaţie de texte din cartea apărută în 2006 şi o carte care o să apară acum*, care e povestea procesului şi a reconstituirii şi a altor lucruri legate de cazul Tanacu, care se cheamă *Cartea judecătorilor*. Le-am combinat, iar în America a fost în mare acelaşi text, mai puţin cred că trei scene, printre care şi aceasta a rugăciunilor de alungare a duhurilor rele. Dar nu despre asta e vorba. În ciuda faptului că e o poveste despre România, o poveste întâmplată în România, eu acolo m-am convins că această poveste e mult mai mult decât un fapt divers, mult mai mult decât o poveste despre România.

Rep.: *Cum este să vorbeşti, totuşi, despre o Românie creştină într-un spaţiu atât de... multicultural?*

T. N. B.: Într-un spaţiu ultracreştin, America e cea mai mare ţară creştină din lume, statistic vorbind.

Rep.: *Şi spectatorii credeţi că rezonau cu această spiritualitate?*

T. N. B.: Nu ştiu, dar nici nu are importanţă, nici nu cred că are importanţă.

Rep.: *E vorba de girul acordat de spectatori piesei.*

T. N. B.: Nu cred că au încadrat-o drept o piesă creştină, mai puţin creştină, ortodoxă, catolică, reformată sau aşa ceva. Ei cred că au catalogat-o, aşa a rezultat din dialogul de după spectacol, ca pe o piesă care a emoţionat foarte tare, o emoţie rezultată în urma vederii pe scenă a unor experienţe şi trăiri umane valabile oriunde: spaima e valabilă oriunde în lume, singurătatea e valabilă oriunde în lume, disperarea există oriunde în lume...

A. Ş.: La fel şi năzuinţa...

T. N. B.: La fel şi dragostea, şi ironia, sau alte lucruri.

Rep.: *Pentru publicul spectator, în special publicul de biserică – iată că se formează şi o astfel de categorie –, este contrariantă discrepanţa dintre lipsa partizanatului ortodox,* ***detaşarea artistică şi religioasă*** *(afirmată inclusiv în presă), atât a regizorului, cât şi a dramaturgului, versus* ***ataşarea mărturisitoare*** *de credinţă şi, într-un anumit sens, de patriotism a trupei actoriceşti: o vedem în ochii actorilor, o simţim în replici. Cum funcţionează o astfel de relaţie artistică, cine a preluat de la cine?*

T. N. B.: Nimeni. Asta gândesc persoanele care au devenit personaje. Aşa gândesc, aşa vorbesc, aşa acţionează. Patriotismul meu nu este patriotismul lor. Pe mine, drept să spun, nu mă interesează imaginea României; guvernul se ocupă de imaginea României, eu nu mă ocup de imaginea României. Pe mine, scriind cartea, nu m-a interesat absolut deloc imaginea României sau România în general, pe mine m-au interesat *aceşti oameni*. Desigur că, întâlnindu-i pe ei, am întâlnit o reţea de alţi oameni, pentru că a trebuit să culeg informaţii nu numai de la ei, ca să construiesc nişte experienţe şi nişte portrete de oameni cât de cât autentice. Ceea ce aţi auzit în piesă nu sunt opiniile mele, în nici un fel, sunt transcrise aproape literal vorbele oamenilor pe care i-am întâlnit ocupându-mă de această poveste.

Rep.: *Dar undeva între activitatea reportericească, cea dramaturgică şi cea regizorală apare şi un limbaj conotativ: un personaj e tratat cu ironie, altul cu dramatism, altul devine erou, altul e caricatural, şi asta înseamnă o anumită viziune artistică...*

A. Ş.: Nu am făcut nimic intenţionat în acest sens, acestea sunt situaţiile descrise în carte. Şi Tatiana ne spune că ea nu a făcut decât o fotografie a realităţii, iar eu am luat fotografia şi am transpus-o pe scenă.

* A apărut ulterior acestui interviu, în iulie 2008.

Dacă la un moment dat situaţiile par absurde sau ilogice, este pentru că aşa a fost. La New York, de pildă, publicul a râs mult mai mult decât la Bucureşti, în anumite situaţii, precum cele despre indiferenţa şi incompetenţa sistemului sanitar-medical, ori la confuzia totală care apare între maici. La toate nivelurile există multe lacune în povestea asta, pe care ni le asumăm şi noi în viaţa noastră, suntem la fel, suntem deseori indiferenţi, deseori iresponsabili, ne lipsesc foarte multe atribute pentru a fi oameni întregi sau pentru a deveni sfinţi, nu suntem nici unul candidaţi pentru sfinţenie.

Rep.: *Nici măcar candidaţi?...*

A. Ş.: La New York s-a râs nu pentru că noi doream să se râdă, noi doar ne-am făcut treaba, dar reacţiile au fost diferite... De ce nu s-a râs aici? Pentru că suntem mult prea identificaţi, suntem mult prea aproape, oglinda care ni se pune în faţă e atât de puternică, încât nu poţi să râzi, eşti paralizat într-un fel de ceea ce se întâmplă. Americanii au distanţă, au libertate, pe care noi n-o avem.

Rep.: *Noi avem o asumare...*

T. N. B.: Să vă dau un exemplu. Există o replică a medicului credincios, la care toată lumea râde: "Mama mea, Maica Domnului şi cu Mona Lisa sunt cele mai sfinte femei de pe lume". Vă dau acum un exemplu cum devine realitatea ficţiune şi cum se construieşte o propoziţie într-o carte, din elemente diverse. Acest medic, când m-am dus să-l văd, mi-a vorbit despre credinţa lui; în timp ce vorbea, eu mă uitam prin cabinetul lui: pe un perete era fotografia mamei lui, pe acelaşi perete, mai jos, era o icoană cu Maica Domnului şi alături o poză cu Mona Lisa. Când am dramatizat personajul, i-am pus în gură această replică, care are la bază nişte elemente reale. Alte personaje sunt construite cu o fidelitate mult mai mare faţă de ceea ce spun ele literalmente. Dar eu am senzaţia că nimeni nu s-a supărat, constat că fiecare vede lucrurile pe care le are deja în el. Unul vede o pledoarie pentru Ortodoxia tradiţională, altul vede o pledoarie pentru Ortodoxia ecumenică, unul vede dezastrul sistemului de sănătate, altul vede panica unui medic care are pe cap optzeci de oameni cu minţile rătăcite. Asta am constatat şi în discuţiile de după spectacol: fiecare vede ceea ce este pregătit să vadă şi, în plus, se emoţionează. Pe mine asta m-a emoţionat cel mai tare, emoţia, nu teoria din spatele emoţiei.

Rep.: *Dar nu v-a fost frică tocmai de această* ***deturnare semantică****, în drumul de la text la emoţie? Sensul sau sensurile receptate de public sunt mult diferite de cele declarate de realizatori, în discuţii şi interviuri ("o poveste despre frică, singurătate, un eşec tragic, o iubire interzisă"). Există o distanţă destul de mare de la textul jurnalistic la emoţia adusă de actori: în ce măsură emoţia aceasta vă era familiară? Eraţi pe aceeaşi lungime de undă cu grupul actoricesc?*

A. Ş.: Materia teatrului este emoţia. Nu mă duc la teatru pentru a audia o conferinţă, ci pentru că e un spaţiu unde, sufleteşte, mă deschid. Emoţiile sunt zona mea cea mai obscură, despre ele ştiu cel mai puţin şi pe ele le exprim cel mai greu. Dacă am un blocaj, este la nivelul emoţiilor, nu al intelectului, nu al trupului. Iar teatrul trebuie să ne dea o educaţie pe care viaţa, şcoala nu ne-au dat-o. Şcoala nu ne-a dat nici o educaţie a emoţiilor, teatrul trebuie să ne-o dea. Desigur că şi Biserica, pentru cei care aprofundează o vocaţie religioasă. Un preot, un călugăr trebuie să aibă, cred, în zona emoţiilor o cunoaştere destul de profundă; nu o au mulţi, dar ar trebui. Teatrul deschide un teritoriu foarte sensibil, de unde am putea să plecăm puţin mai deschişi, să devenim mai sensibili. Dacă în majoritatea timpului suntem închişi, insensibili, indiferenţi, am putea să plecăm de la teatru mai înţelegători, mai deschişi faţă de celălalt. Să vedem că facem parte dintr-o comunitate în care *eu* sunt *tu* şi *tu* eşti *eu* şi suntem *noi*. E un mare pas înainte, dacă am putea să ajungem acolo.

Rep.: *Domnule Andrei Şerban, aţi realizat un* ***mister contemporan****. Credeţi că este un gen viabil, azi? Speraţi să vă mai apropiaţi de el? Este el condiţionat de experienţa şi receptivitatea religioasă a spectatorilor, a actorilor? Care sunt riscurile genului?*

A. Ş.: În primul rând, vreau să vă corectez: nu *am realizat* un *mister* [misteriu], *am participat*, poate, la un *mister*! Nu realizez nimic! În al doilea rând, dacă există o deschidere pe plan spiritual sau religios, asta e, iarăşi, într-un fel, funcţia teatrului. De două mii de ani, sau acum două mii de ani, teatrul avea un aspect profund religios. Teatrul era făcut nu de actori profesionişti, care au fost la şcoala de dramă şi au învăţat cum să joace, ci de preoţi, iar preoţii jucau nu pentru aplauzele din final, ci jucau ca să înţeleagă ei înşişi şi să îi facă şi pe cetăţenii Atenei să înţeleagă că suntem cu toţii văzuţi de Sus. Ce era corul grec? O voce singură are mult mai puţine şanse să fie auzită acolo Sus, dacă suntem doi-trei-patru sau o sută, dacă suntem o sută, sunt mult mai multe şanse ca mesajul să fie auzit, iar dacă suntem o sută de voci unite în a face un apel, poate vom primi un răspuns... sau nu. Oricum, e vorba de a face o relaţie pe verticală cu ceva ce e mult deasupra noastră. Acesta era teatrul grec. Teatrul, astăzi, a pierdut total această funcţie. Dacă vorbim despre cuvântul "mister", el nu poate fi decât contemporan, iar sarcina noastră nu e de a încerca să-l *realizăm*, ci de a încerca să-l *trăim*. Şi trăindu-l, poate încercăm să ne cufundăm în el mai adânc, decât să rămânem tot timpul în afara lui şi să-l comentăm. Şi asta e experienţa însăşi.

Rep.: *Dar ce ne facem cu sensibilitatea religioasă a oamenilor, care era cu totul alta acum două-trei mii de ani şi mai mult, decât azi?*

A. Ş.: Cu atât mai greu, dar şi mai interesant e să ştim că ne adresăm unui public care este, ca şi noi, orb, surd şi care nu simte. Suntem ca nişte roboţi, ca nişte maşini mecanice, şi trecem prin viaţă aşa. Când mergem la teatru, este o şansă, una din şansele de a ne trezi spre *altceva*.

Rep.: *Când eşti orb, surd şi nu simţi, ce anume îţi deşteaptă sensibilitatea religioasă, pe scenă?*

A. Ş.: Faptul că actorii sunt pregătiţi, într-un anumit fel, de a se deschide ei înşişi spre o zonă mai adâncă, de un potenţial mai adânc decât acela pe care ei îl trăiesc în mod obişnuit. Actorilor le trebuie o pregătire pe care nu o au, preoţii o aveau acum două mii de ani, preoţii o aveau şi în timpul misteriilor medievale, unde totul era făcut de preoţi. Azi nu mai sunt preoţi care să transmită prin teatru mesajul divin. Deci actorii, care nu sunt pregătiţi, trebuie mai întâi să facă o pregătire. Mai întâi, actorii trebuie să facă un "cantonament" special, în care îi pregătim prin exerciţii de o anumită calitate, încât să ajungem să ne deschidem, să ascultăm altfel, să vedem altfel, să simţim altfel, să respirăm altfel, să fim conştienţi de ce e-n noi. Aceasta e o primă etapă. Actorii ajung să se cunoască pe ei înşişi, cât de puţin. După aceea, dacă ei au această pregătire, care este extrem de importantă, care e făcută prin exerciţii de alt ordin decât cel teatral (şi nu vreau să vorbesc despre ce exerciţii fac, dar fac nişte exerciţii care nu au nici o legătură cu ceea ce se face în teatru de obicei, nu vreau să vorbesc de unde vin ele, dar nu vin din teatru), dacă actorii fac aceste exerciţii, ei se deschid spre altceva. Şi atunci şansa este ca spectatorii nepregătiţi să primească nişte oameni care au o anumită pregătire, pentru a trăi împreună un dialog, o conversaţie, în care ceva se întâmplă.

Rep.: *Dar participarea la un astfel de* ***mister****, prin exerciţii spirituale (despre care nu vreţi să vorbiţi), nu vă tulbură? Cei cu practică religioasă au putut simţi, de pildă, că pe scenă grupul de călugăriţe se ruga, ele nu recitau rugăciuni, ci se rugau. Intrarea într-un astfel de mister, pe care nu-l controlaţi, nu vă tulbură? Intraţi, cu ajutorul lor, într-o zonă puţin cunoscută, învăţaţi împreună cu ei, e un proces care se produce doar împreună, regizor-actor, şi poate că actorul vine cu un bagaj spiritual mai profund, cu o experienţă personală pe care o poate dărui...*

A. Ş.: Rostul meu, ca regizor, este să arunc sămânţa, să văd ce iese. Pentru că, într-adevăr, fiecare vine cu un anumit bagaj şi s-ar putea ca un actor să aibă o disponibilitate spre o zonă invizibilă, pe care nu vreau s-o numesc, ca să nu intrăm în şablon, spre o zonă invizibilă, în care ceva apare, şi dacă ceva apare în cineva, se răspândeşte exact ca guturaiul, dar în sensul bun, se răspândeşte imediat. Ceva bun, o vibraţie bună imediat se răspândeşte. Deci, tot ce fac eu este să provoc, să arunc seminţe. Şi de acolo ceva iese. Nu sunt eu cel care..., nu sunt demiurg, nu sunt nimic. Sunt... sunt un provocator.

Rep.: *Speraţi să călătoriţi în continuare pe aripile acestei seminţe?*

A. Ş.: Dacă găsim ajutor nu numai ceresc, ci şi financiar de la bogătaşii pământului, care vor să ne dea bani pentru a putea continua această muncă a Academiei Itinerante, acest spectacol care ar trebui văzut, cred, în toată lumea, de la Paris la Tokyo, la Moscova şi până la Buhuşi... Dar deocamdată nu am nici un fel de suport financiar de niciunde.

Rep..: *Speraţi să continuaţi experimentul în zona misteriului?*

A. Ş.: Da, nimic nu oferă mai multă satisfacţie, decât posibilitatea de a te deschide spre ceea ce nu ştii, spre o zonă la care participi şi nu ştii ce e, dar *participi*.

A consemnat
Elena DULGHERU

(Scenă din spectacol)

IEROMONAH GRIGORIE SANDU: MÂNTUITOAREA FRICĂ DE DUMNEZEU

O excelentă carte de îndrumare duhovnicească, dar şi de apologetică „la zi", a văzut recent lumina tiparului la Editura Christiana din Bucureşti: Ieromonah Grigorie Sandu, *Mântuitoarea frică de Dumnezeu*. Discretul nevoitor de sub „cerurile Oltului" a fost medic în lume şi are un dar al scrisului care s-a mai manifestat şi în alte cărţi (semnate sau nesemnate). Pe coperta finală a ultimului său volum citim: „*Stai în chilie şi chilie singură te va învăţa!* – spun Sfinţii Părinţi în *Pateric*. Adevărul cuvântului lor insuflat de Duhul Sfânt am încercat să-l aşez spre folosul altora în paginile acestei cărţi; poate ultima, căci chilia mă învaţă tot mai mult lucruri care mă privesc doar pe mine..."

Din cele 50 de teme abordate în volum, oferim aici cititorilor revistei *Puncte cardinale* primul capitol (ce răspunde măsurat multor întrebări şi nelinişti curente), cu nădejdea că nu se vor mulţumi doar cu el... *(V. A. M.)*

DESPRE CE ESTE ÎNGĂDUIT ŞI CE NU ESTE ÎNGĂDUIT A PRIMI CREŞTINUL

„Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece". (*Matei* 24, 35)

Cu aceste cuvinte a încheiat Domnul nostru Iisus Hristos răspunsul dat ucenicilor la întrebarea lor cu privire la vremurile care vor precede cea de a doua venire a Sa. Aşadar, înainte de toate, creştinul trebuie să primească statornic gândul că vremurile lui Antihrist neapărat vor veni. Dar „să nu vă amăgească nimeni, cu nici un chip; căci ziua Domnului nu va sosi până ce mai întâi nu va veni lepădarea de credinţă şi nu se va da pe faţă omul nelegiuirii, fiul pierzării" (*II Tesaloniceni* 2, 3).

Se pare că aceste vremuri s au apropiat, căci sunt ca şi împlinite atenţionările Sfântului Apostol Pavel către ucenicul său: „Şi aceasta să ştii că, în zilele din urmă, vor veni vremuri grele. Că vor fi oameni iubitori de sine, iubitori de arginţi, lăudăroşi, trufaşi, hulitori, neascultători de părinţi, nemulţumitori, fără cucernicie, lipsiţi de dragoste, neînduplecaţi, clevetitori, neînfrânaţi, cruzi, neiubitori de bine, trădători, necuviincioşi, îngâmfaţi, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, având înfăţişarea adevăratei credinţe, dar tăgăduind puterea ei. Depărtează te şi de aceştia!" (*II Timotei* 3, 1 5).

Cei prin care se pregătesc de pe acum condiţiile domniei lui Antihrist cu dibăcie încearcă să semene, atât în mintea celor ce cred în ştiinţă, cât şi în mintea celor ce cred în Dumnezeu, ideea că lucrurile duc firesc şi inevitabil spre acest final dorit de ei. Demonstraţia lor se bazează pe cunoştinţe astronomice convertite în astrologice, astfel încât să slujească ideii pe care vor să o implanteze în mintea oamenilor. Se porneşte de la faptul ştiinţific ştiut că axa Nord Sud a Pământului descrie în mişcarea ei un con complet în 25764 de ani. Viteza de precesie este, deci, de un grad în 71,5667 ani. Zona cerească din jurul eclipticii (planul orbitei Pământului) cu o lăţime de 18 grade se numeşte zodiac, pentru că aici se găsesc cele 12 constelaţii parcurse succesiv de Pământ în mişcarea sa anuală. Fiecărei constelaţii îi revin pe ecliptică 30 de grade. Mişcarea de precesie acoperă cele 30 de grade ale unei constelaţii în 30 x 71,5667 = 2147 de ani, durată care este interpretată ca o eră în viaţa civilizaţiei umane. Luând ca reper punctul vernal gamma al echinocţiului de primăvară, în anul 6509 î.H. acest punct a ieşit din constelaţia Racul şi a intrat în Gemeni. Peste 2147 de ani, adică în anul 4362 î.H., punctul echinocţial ieşea din Gemeni şi intra în constelaţia Taurul. După alţi 2147 de ani, deci în anul 2215 î.H., punctul echinocţiului de primăvară părăsea Taurul şi intra în Berbec. În anul 68 î.H. punctul vernal gamma intra în constelaţia Peştilor, unde se află şi acum, până în anul 2079 d.H., când, părăsind Peştii, va intra în Vărsător.

După ce câştigă încrederea oamenilor cu aceste afirmaţii, strict ştiinţifice şi adevărate, se apropie de scopul lor legându le cu evenimentele biblice, ca să i câştige şi pe cei credincioşi. Încep prin a propune că în anul 6509 î.H., când se intra în constelaţia Gemenilor, a avut loc facerea lumii, a lui Adam şi a Evei. Să reţinem însă că greşesc cu cca. 1000 de ani în plus, dar au neapărată nevoie ca evenimentul biblic să fie la acea dată, ca să poată derula mai departe scenariul lor astrologic cu un pas de 2147 ani. De fapt, autorii scenariului nici nu cred în ce, din viclenie, spun. Când susţin că în acest an punctul luat ca reper a ieşit din constelaţia Racului şi a intrat în Gemeni, au o scăpare de logică: ca să iasă din constelaţia Racului, trebuia ca ea să existe deja. Înseamnă că pentru ei universul exista mai dinainte, nu a fost făcut acum. Când în anul 4362 î.H. se intra în constelaţia Taurului se susţine că ar fi avut loc potopul biblic. Biblia îl plasează însă cu cca. 1500 de ani mai târziu. Cu 2215 ani înainte de Hristos, când se intra în constelaţia Berbecului, apăreau marile imperii, încolţea ştiinţa, gândirea umană începea să accepte existenţa unui Dumnezeu unic, Moise primeşte Tablele Legii Vechi şi instituie religia mozaică, prin care se consacră monoteismul yehovist legat de Dumnezeu Tatăl. Spre sfârşitul acestei perioade (cca. 500 ani înainte de Hristos), apar reformatori care transformă politeismul în monoteism: Buddha pentru hinduism şi Confucius pentru daoism, deşi amândouă aceste credinţe sunt mai degrabă fără Dumnezeu personal. În anul 68 î.H. Europa conduce lumea prin noul imperiu roman, se nasc Sfinţii Părinţi Ioachim şi Ana, prin care se pregăteşte venirea lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care va domina prin creştinism toată perioada cât Pământul se va afla în zodia Peştilor. În anul 2079 d.H., o dată cu intrarea în zodia Vărsătorului, va fi era Duhului, care se susţine că va înţelepţi pe oameni să înţeleagă deplin voia lui Dumnezeu şi adaugă abil că lumea va fi organizată într un stat unic, condusă de un preşedinte mondial, religiile vor dispărea prin unirea într o singură Biserică, ce va avea un singur Mare Preot, în persoana liderului politic mondial, ca şi cum aceasta ar fi voia lui Dumnezeu.

Menţionarea evenimentelor trecute la date propuse de ei are rolul de a întemeia calendarul lor astrologic şi astfel să scoată concluzia următoare: aşa cum s au întâmplat întocmai în trecut cele proorocite, pentru că reflectă voia lui Dumnezeu din moment ce sunt descoperite prin rânduielile din univers, tot aşa se vor confirma şi cele viitoare. Intenţionează să ne bage astfel în cap ideea că statul unic şi liderul unic sunt de neevitat, pentru că aşa este hotărât de Dumnezeu de când a făcut lumea şi i a ascuns viitorul în mersul stelelor. Aceste idei sunt intens mediatizate în Apus şi mulţi deja cred aşa, inclusiv ortodocşi ajunşi să trăiască pe acolo.

Globalizarea planetei într un stat unic este vestită ca voie a lui Dumnezeu prin faptul că în anul 2079 poziţia stelelor se va aranja astfel încât se poate interpreta de cititorii în stele că tronul din Nord va fi purtat de peştele din Sud. Se făgăduieşte că va fi o perioadă de mare fericire pe Pământ, pentru cei ce conduc şi pentru cei ce sunt conduşi, deoarece stelele cele mai cunoscute din constelaţia Vărsătorului, în care se va intra, se numesc Sadalmelik şi Sadalsuud, adică Fericirea regelui şi Fericirea lumii. Regele unic va fi şi preot suprem, pentru că această constelaţie corespunde în mitologie cu Ganymede, faimosul prinţ troian care a ajuns paharnicul lui Zeus, ca un rege jertfitor. Credinţa unică înseamnă Elohim = Alah = Dao = Brahma. Globalizarea este prezentată ca o consecinţă inevitabilă a legilor care guvernează universul, a legilor lui Dumnezeu, care, extrem de interesant, se precizează că nu este acelaşi cu Yehova. Dar, dacă nu este Dumnezeu revelat în Sf. Scriptură, nu poate fi decât vrăjmaşul!!!

Făcând din fenomenele astronomice nu numai ceasul nostru cosmic, ci şi indicator al mersului societăţii omeneşti, autorii unor asemenea teorii *New Age* reuşesc din păcate să îi aburească pe mulţi, fie că sunt oameni de ştiinţă, fie că sunt oameni de credinţă. Preşedintele mondial pe care vor să ne obişnuiască a l aştepta nu poate fi decât Antihristul, care la vremea sfârşitului va sluji mai marelui demonilor, indiferent cum este el numit. Ni se implantează ideea că în câteva decenii urmează să se întâmple toate acestea, aşa cum s-au întâmplat şi cele trecute, aparent asociate cu calendarul lor astrologic.

Tot mai multe dintre semnele amintite de Mântuitorul şi detaliate în proorocii de Duhul Sfânt că vor anunţa apropierea sfârşitului pot fi regăsite în viaţa societăţii umane de astăzi. Globalizarea politică a început şi se lucrează frenetic la conturarea Statului Unic Mondial. Două continente, Europa şi America de Nord, au devenit deja, practic, două state. Germenul viitoarei conduceri unice există în Organizaţia Naţiunilor Unite, ca parlament, şi în Consiliul de Securitate, ca guvern. Personal, cred că se va împlini înainte de anul 2079. Evenimentele se vor precipita, căci vrăjmaşul ştie că are timpul limitat şi că se apropie de sfârşit. Pe măsură ce are impresia că este stăpân peste situaţie, va forţa lucrurile.

Ecumenismul pregăteşte şi el cu migală unirea Bisericilor. Organizaţia Naţiunilor Unite a lansat deja proiectul pentru construirea Bisericii Întâlnirii, în care să fie reunite cele cinci religii importante: iudaismul, creştinismul, islamismul, hinduismul şi budismul. Fiindcă ni se pregăteşte sfârşitul, se găsesc şi oameni care încearcă să îi pregătească pe semenii lor pentru primirea cum se cuvine a acestui inevitabil sfârşit. Este regretabil că nu se face acest lucru cu înţelepciunea şi cu autoritatea Bisericii.

Lăsată pe seama unor iniţiative particulare, lucrarea aceasta este păguboasă din mai multe puncte de vedere. În primul rând pentru că se dă prilejul să se reproşeze Bisericii că nu şi face datoria faţă de credincioşi, lăsându-i abandonaţi în ceaţă, ceea ce ar putea mări distanţa dintre Biserică şi credincioşi, contribuind la împlinirea dorinţei masonice de a scoate Biserica din viaţa oamenilor. Oamenii trebuie să-i simtă permanent grija şi ocrotirea ei de Mamă. În al doilea rând, pentru că, neavând recunoaşterea necesară în faţa tuturor, cei care vorbesc se fac ascultaţi numai de o mică parte a poporului, mai exact, doar de cei care mai ştiu câte ceva din învăţătura Bisericii despre vremurile din urmă, sunt deja îngrijoraţi şi gata să se sperie de mesajele mai alarmiste decât este cazul în acest moment. În al treilea rând, pentru că se dă prilej de afirmare a unor opinii cărora le lipseşte bunul discernământ de a separa ce se poate primi de ce nu se poate primi şi cele pregătitoare de cele finale. Nu avem nevoie de un mic segment panicat, ci de un întreg popor care ştie ce face.

Sigur că Biserica are dreptate dacă spune acum că „nu este încă vremea lui Antihrist", dar aceasta nu înseamnă că poate spune: „Staţi liniştiţi, nu este încă vremea lui Antihrist!". Nu putem sta liniştiţi când i se pregăteşte calea. Desigur că lucrurile îşi vor vedea de mersul lor în aceeaşi direcţie, căci ce a zis Mântuitorul în Evanghelia Sa şi Duhul Sfânt în proorocii că va fi, aceea nu se poate să nu se împlinească, conform citatului cu care am început acest text, dar trebuie să ne găsim pregătiţi pentru cele ce vor veni. Pentru aceasta trebuie spus clar ce este propriu acestei etape şi ce ne rezervă viitorul, ce se poate accepta acum şi ce nu se poate accepta, nici acum, nici în viitor.

☛

Ca să nu se facă viaţa oamenilor imposibilă înainte de vreme, ameninţaţi de unele voci cu pierderea mântuirii dacă vor folosi carduri în loc de bani, aş fi vrut să aud din partea Bisericii enunţate câteva principii în baza cărora oamenii să răspundă provocărilor făcute de o lume în fond necreştină, care la eşaloanele sale superioare are masoneria mondială, iar masoneria, de la anumite grade secrete în sus, îi are ascunşi pe Înţelepţii Sionului. Dacă ar vedea ei că Biserica şi-a pregătit poporul pentru cele viitoare, poate nici nu ar mai propune ce au în gând a face şi, ca la Ninive, s-ar amâna sfârşitul acestei lumi până vor găsi altă cale de împlinire a scopurilor lor.

Dar aşa, pregătesc ei dinainte poporul pentru a primi propunerile lor, iar Biserica, şi de va riposta în faţa faptului împlinit, nu va mai avea audienţă. Dumnezeu, în preştiinţa Lui, când a insuflat Sfântului Ioan *Apocalipsa*, ştia care va fi atitudinea noastră, dar aceasta nu înseamnă că vrea sau ne determină să avem această lipsă de reacţie care grăbeşte sosirea vremurilor apocaliptice.

Ca să ieşim din ceaţă, după părerea mea, aceste principii sunt următoarele:

1. Numărul 666, repetat numai el pe toate cele, devine o pecete în sensul *Apocalipsei*, adică pecetea lui Antihrist. Numărul 666 prezent într-o enumerare, alături de alte numere, nu are această semnificaţie. Sau dacă pe unele lucruri ar fi 666, iar pe altele, de exemplu, 222, de asemenea nu ar avea semnificaţia de pecete. Dar dacă *numai* 666 se repetă peste toate, devine într-adevăr pecetea descoperită de Dumnezeu autorului *Apocalipsei*: „Şi ea [fiara - n. n.] îi sileşte pe toţi, pe cei mici şi pe cei mari, şi pe cei bogaţi şi pe cei săraci, şi pe cei slobozi şi pe cei robi, ca să şi pună semn pe mâna lor cea dreaptă sau pe frunte. Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei. Aici este înţelepciunea. Cine are pricepere, să socotească numărul fiarei; căci este număr de om. Şi numărul ei este şase sute şaizeci şi şase" (*Apocalipsa* 13, 16 18).

Nu este o întâmplare oprirea asupra acestui număr. Dacă, din respect, ar fi vrut să ţină cont de sensibilităţile creştinilor, aşa cum în baza mult trâmbiţatelor drepturi ale omului ţin cont de sensibilităţile credincioşilor din alte religii şi de pretenţiile grupurilor de tot felul (vezi cazul *gay*), ştiinţa şi tehnica de astăzi ar fi permis în mod sigur depăşirea dificultăţilor create de folosirea altui număr, chiar dacă ar fi adevărat că 666 oferă nişte avantaje în lucrul cu calculatorul. Este însă un atac deliberat la adresa creştinismului. Cei din spatele masoneriei cunosc Scriptura şi au pregătit îndelung terenul ca să poată organiza lucrurile exact aşa cum nu le este îngăduit creştinilor să facă fără să se lepede de Dumnezeu. Să vedem ce se poate folosi şi ce trebuie respins din ceea ce este pecetluit cu acest număr.

2. Întrucât în Sf. Scriptură avem scris că cel ce va primi pe trupul său acest semn al fiarei va fi şters din Cartea Vieţii („Şi al treilea înger a venit după ei, strigând cu glas puternic: Cine se închină fiarei şi chipului ei şi primeşte semnul ei pe fruntea lui, sau pe mâna lui, va bea şi el din vinul aprinderii lui Dumnezeu, turnat neamestecat, în potirul mâniei Sale, şi se va chinui în foc şi în pucioasă, înaintea sfinţilor îngeri şi înaintea Mielului" – *Apocalipsa* 14, 9 10), nu este îngăduit nici unui creştin să primească implantarea pe trupul lui a unui cip, sau ce o fi şi cum se va numi, sub nici un motiv, chiar cu preţul vieţii. Creştinul trebuie să refuze acest lucru chiar dacă viclenia vrăjmaşului va face să nu fie asociată la început cu o lepădare explicită de credinţă, ci se va argumenta cu înlăturarea pericolului de pierdere sau furare a cardului etc. Oricum va avea consecinţa unei căderi din har. Sunt sigur că până la urmă diavolul va vrea să obţină de la oameni mărturisirea lepădării de Hristos, căci nu se mulţumeşte doar cu învinuirea noastră implicită la Judecată. Ar obţine prea puţin înşelându-ne fără să ştim ce se întâmplă. Când va fi mai stăpân pe situaţie, va pune condiţii mai aspre. Iar cei căzuţi din har prin compromisuri anterioare nu vor avea tăria de a rezista când se va cere o apostazie explicită. Această lepădare nu este îngăduită nici măcar de formă, amăgindu-ne cu gândul că în taină am rămas credincioşi lui Hristos. Avem din vieţile sfinţilor mucenici dovada că nu au aruncat nici de formă tămâie pe altarul zeilor pentru a-şi scăpa viaţa.

Referitor la locurile de implantare pe trup, să nu ni se pară întâmplător că „cercetările" recente au găsit adecvate fruntea şi mâna dreapta, adică exact locurile proorocite în *Apocalipsă*.

3. Dacă această pecete rămâne exterioară trupului nostru, consecinţele se diferenţiază în felul următor: **a)** Dacă primirea unui document de orice fel, pecetluit cu numărul 666, este condiţionată de o lepădare oricât de indirectă de Dumnezeu şi de dreapta credinţă, trebuie refuzată cu orice preţ (de altfel, ca orice lepădare, condiţionată sau nu de 666 sau de altceva), chiar dacă lipsa documentului va complica viaţa, de exemplu prin imposibilitatea de a vinde şi cumpăra, conform proorociei din *Apocalipsă*. **b)** Dacă nu se aminteşte în nici un fel de Dumnezeu şi pecetluit cu 666 este un lucru exterior, se poate primi, căci cel pe care Mântuitorul l-a numit stăpânitorul lumii acesteia (l a numit, nu l-a făcut; el a ajuns să se înstăpânească prin uzurparea adevăratului stăpân înşelat de el – omul) şi a pus sau îşi va pune pecetea sa peste toate lucrurile. Aproape nu se mai găsesc în magazine obiecte care să nu aibă pe ele codul de bare* în care zace ascuns şi 666. Ca urmare, şi cardul care tinde să înlocuiască banii lichizi, chiar dacă are pe el însemnul 666, este tot un instrument de lucru *exterior*, care poate fi primit. Martirii primelor veacuri se foloseau şi ei de monedele pe care erau însemnele zeilor păgâni, cât timp nu era implicată o lepădare de credinţă. Cardul este şi el un instrument de plată. Dacă eu mă pot legitima cu un alt act de identitate că sunt persoana proprietară a contului desemnat cu un număr din care poate face parte şi pecetea 666, cardul este identic în acest caz, de exemplu, cu o pungă de cafea pe care o folosesc, deşi se află şi 666 în codul de bare de pe ea; sau cu o bancnotă cu însemne masonice, precum euro. **c)** Dacă în viitoarele acte de identitate persoana mea este desemnată însă cu un număr, precum codul numeric personal de acum, în care este prezentă şi pecetea 666, aşa ceva nu se poate primi, chiar dacă rămâne un act exterior, nu mi se implantează pe trup. Nu se poate să semnez că „Eu sunt persoana cu numărul 666…". Tot ce se conjugă cu „a fi" nu ne este permis să fie decât prin Dumnezeu. Diavolul nu poate fi amestecat decât în „a avea". Îmi este, deci, îngăduit să conjug: „Eu am cardul cu numărul 666…". Dar eu, ca persoană, din alte documente cu care mă legitimez, rezultă că sunt ZX, nu 6661480824... **d)** Aş putea avea chiar un act de identitate, cu sau fără cip (dacă ne sunt cunoscute informaţiile depuse, nu contează forma de depozitare a informaţiilor, afectată de nivelul tehnologic al fiecărui moment), care este inserat din fabricaţie cu un număr al lui din care face parte şi pecetea 666, dacă eu ca persoană ajunsă proprietară a acelei legitimaţii sunt numit nu prin această serie a actului, ci prin nume sau printr-un cod numeric personal nepecetluit cu 666.

Situaţia ar fi similară fostelor buletine sau actualelor cărţi de identitate, modificate în viitor doar în sensul că nu vor mai avea înscrisuri clasice, ci un suport electronic pentru informaţii şi în numărul lor inclus 666. Când mi se atribuie mie, se completează numele meu şi un cod personal fără 666. În acest caz, pecetea este a actului, nu a mea, şi, cum spuneam, pot conjuga: „Eu am cartea de identitate cu numărul 666164...", aşa cum acum am CI cu seria GX, nr. 164594. Acea serie de fabricaţie a cărţii de identitate atribuite mie poate fi folosită ca şi până acum ca informaţie suplimentară de identificare a mea, fără a mă confunda eu cu ea. Pecetea este prezentă pe ea ca pe orice produs din lumea aceasta, de care am spus că ne putem folosi. Antihristul este stăpân să şi conducă cum vrea lumea aceasta, în care mi s a dat să trăiesc şi nu pot trăi decât folosindu-mă de ce găsesc în ea. Însă eu nu l-am de stăpân, cât timp persoana mea, care Îl mărturiseşte pe Dumnezeu, rămâne nepecetluită şi se leapădă de el, chiar cu preţul prigoanei pentru nepecetluire.

Folosirea cip urilor viitoare devine îngrijorătoare însă, deoarece informaţiile nefiind la vedere, există pericolul ca în el, fără ca eu să ştiu ce scrie despre mine acolo când l-am acceptat, să fiu persoana cu numărul 6661480824..., nu cu numele ZX şi doar posesor al cip ului cu numărul 666... De aceea este de dorit să nu primim forme de legitimaţii în care numele şi codul meu personal nu sunt la vedere. Cât despre carduri, pentru pace în suflet, acum credincioşii pot insista ca banii să le fie depuşi într-un cont personal. Se pare că există această formă legală, dar se ţine în secret sau, oricum, nu se stimulează apelarea la ea, chiar se descurajează.

Biserica ar trebui să se implice pentru a obţine în mod oficial din partea statului această scăpare credincioşilor săi care nu vor să primească un card. Obligatoriu nu poate fi, din moment ce trebuie să se facă cerere pentru atribuirea lui. (Vedeţi viclenia diavolului? Ne pune să cerem noi! Probabil că aşa va fi şi cu cele din urmă, ca să ne poată acuza la Judecata Domnului, după cum spuneam mai sus, printr o lepădare explicită, făcută chiar la cererea noastră.) Cererea îl face, deocamdată, opţional; nu se cere ceva care e obligatoriu. Iar Biserica trebuie să aibă grijă ca statul să nu-l facă obligatoriu.

Rezumând, principiile amintite ar fi:

– sub nici o formă, ştiută sau nu acum, întrevăzută sau nu în viitor, nu pot primi pecetea în legătură cu persoana mea, nici în acte şi cu atât mai puţin în trup;

– mă pot folosi de lucruri pecetluite exterioare persoanei mele.

Pornind de la aceste principii, fiecare poate înţelege ce poate accepta şi ce trebuie să respingă în această perioadă premergătoare ultimilor trei ani şi jumătate din viaţa acestei lumi, când va domni în mod declarat pe pământ Antihristul, căruia, după cum am arătat, i se pregăteşte calea. Cel care face altfel o face pe propria răspundere cu privire la consecinţe. Iar consecinţele sunt pierdere de har. Biserica trebuie să ne atragă atenţia că deşi *Apocalipsa* aminteşte doar de pecetluirea trupului, primirea unei legitimaţii în care este pecetluită persoana este o cădere din har, şi, astfel, vom ajunge neputincioşi să rezistăm ispitei făţişe din vremurile în care fiara îşi va da arama pe faţă. În acele vremuri, pedeapsa va începe încă din viaţa aceasta. Un părinte al Bisericii a propovăduit că apa dată de Antihrist pe timpul secetei îngăduite de Dumnezeu în vremurile din urmă nu va ţine de sete, iar cei ce se vor lepăda de Antihrist vor bea ulei sfinţit şi nu le va mai fi sete de apă. Dumnezeu va mai face o ultimă chemare la pocăinţă în acel timp rămas: „Şi am auzit glas mare, din templu, zicând celor şapte îngeri: Duceţi-vă şi vărsaţi pe pământ cele şapte cupe ale mâniei lui Dumnezeu. Şi s-a dus cel dintâi şi a vărsat cupa lui pe pământ. Şi o bubă rea şi ucigătoare s-a ivit pe oamenii care aveau semnul fiarei şi care se închinau chipului fiarei" (*Apocalipsa* 16, 1 2).

Dar mai îngrijorătoare trebuie să fie osânda veşnică („Şi fumul chinului lor se suie în vecii vecilor. Şi nu au odihnă nici ziua, nici noaptea cei ce se închină fiarei şi chipului ei şi oricine primeşte semnul numelui ei" – *Apocalipsa* 14, 11). Cei care vor vedea în Antihrist şi proorocii lui nişte câştigători se vor înşela, pariind pe cel ce pierde, căci „fiara a fost răpusă şi, cu ea, proorocul cel mincinos, cel ce făcea înaintea ei semnele cu care amăgea pe cei ce au purtat semnul fiarei şi pe cei ce s au închinat chipului ei. Amândoi au fost aruncaţi de vii în iezerul de foc unde arde pucioasă. Iar ceilalţi au fost ucişi cu sabia care iese din gura Celui ce şade pe cal, şi toate păsările s-au săturat din trupurile lor" (*Apocalipsa* 19, 20 21).

Fericiţi cei care, nepierzând harul prin încuviinţări anterioare, vor arăta „răbdarea sfinţilor, care păzesc poruncile lui Dumnezeu şi credinţa lui Iisus" (*Apocalipsa* 14, 12). Despre aceştia, care vor putea rezista cu preţul vieţii presiunii de apostazie din vremea sfârşitului, autorului *Apocalipsei* i s-au descoperit următoarele: „Şi am văzut sufletele celor tăiaţi pentru mărturia lui Iisus şi pentru cuvântul lui Dumnezeu, care nu s-au închinat fiarei, nici chipului ei, şi nu au primit semnul ei pe fruntea şi pe mâna lor. Şi ei au înviat şi au împărăţit cu Hristos mii de ani" (*Apocalipsa* 20, 4).

---

* Codul de bare a fost imaginat pentru a putea citi uşor pe ambalajele unor mărfuri numărul de identificare a produsului şi preţul cu ajutorul unui fascicul de lumină. Numerele sunt codificate printr-o convenţie de alternare a unor linii negre şi albe, cu trei grosimi diferite: subţiri, mijlocii şi groase. De exemplu, cifra unu este codificată prin trei bare de grosime mijlocie, în ordinea negru, alb, negru; cifra doi are la mijloc zona albă subţire; cifra şase are toate barele subţiri; cifra şapte are zona albă de la mijloc groasă. Dacă urmăriţi codul de bare de pe orice produs, veţi constata că are la început, la mijloc şi la sfârşit bare ceva mai prelungite în jos; veţi mai constata că totdeauna această excepţie o face acelaşi tip de bare: două bare negre subţiri, despărţite de o zonă albă, subţire şi ea; dar acest cod am spus că este al cifrei şase! Aşadar, pe toate produsele, în aceleaşi poziţii, se află de trei ori şase, adică pe toate este prezentă pecetea 666! Că-i o pecete independentă de numărul de identificare al produsului şi de preţul acestuia o dovedeşte faptul că aceste cifre 6 nu fac parte din codul produsului sau din preţ. Calculatorul descifrează aceste informaţii utile numai din succesiunea barelor mai scurte, dar refuză citirea lor dacă nu sunt prezente cele trei grupări de bare mai lungi, adică dacă produsul nu are pecetea 666.

Ce nu se spune despre războiul georgian

Comentariile occidentale pe seama crizei georgiene, iar aici e vorba chiar de cele mai favorabile Georgiei, omit cîteva chestiuni fără de care judecata nu poate fi completă.

Deşi se ştie foarte bine, se ignoră împrejurarea că Georgia a fost provocată încă de la sfîrşitul lui iunie, cînd focuri de armă din ce în ce mai puţin răzleţe au lovit trupele georgiene care se aflau pentru menţinerea păcii într-o anumită parte a Osetiei, provincie pînă atunci necontestat georgiană. Trupele georgiene nu ripostau, ci se retrăgeau, revenind imediat pe poziţii şi cerînd trupelor ruse să înceteze aceste atacuri sau, în cazul în care nu le aparţin, să ia măsuri pentru stoparea lor, întrucît erau iniţiate din zona controlată de ruşi. Trupele ruse răspundeau constant că trupele geogiene sînt cele care declanşează atacuri asupra lor însele, pentru a crea o imagine defavorabilă ruşilor!

În aproximativ două luni, violenţele împotriva georgienilor au fost escaladate şi extinse şi asupra populaţiei civile, ajungîndu-se ca pe străzi, în fiecare noapte, să fie ucişi, cu focuri de armă, în jur de 2 civili.

În aceste condiţii, în care trupele ruse se transformaseră în trupe de menţinere a terorii, iar nu a păcii, trupele georgiene au încercat preluarea controlului pentru restabilirea păcii în Osetia, care e parte integrantă a Georgiei şi cu populaţie majoritar georgiană.

Este greu de crezut că Mihail Saakaşvili a dat acest ordin fără încuviinţarea marelui licurici care l-a propulsat pe el, fostul comsomolist cu studii de Drept la Kiev (adică nu în Tbilisiul natal) şi nepot de general KGB, în fotoliul prezidenţial al unei Georgii care fierbe de rusofobie de vreo 200 de ani. Şi e imposibil ca marele protector să nu fi avut acces la informaţiile sateliţilor săi care îi transmit, 24 ore din 24, tot ce mişcă în materie de pregătire de război. Trupele ruse şi tehnica de luptă, care demult nu mai avuseseră parte de un antrenament de-adevăratelea, fuseseră masate în apropiere în număr exorbitant şi pîndeau prima reacţie a georgienilor.

A existat o vcitorie de început a trupelor speciale georgiene, care au anihilat o formaţie de 80 de luptători ruşi de elită din forţele speciale, comandatul armatei ruse din Osetia a fost rănit, vreo 20 de avioane ruse au fost doborîte, dar grosul efectivelor ruse era atît de aproape încît toate acestea au fost inutile.

Astăzi Georgia e ocupată în proporţie de 50% de Rusia, pentru că pe lîngă Abhazia şi Osetia, trupele ruse staţionează în continuare pe mari teritorii, în special în zona dintre Tbilisi şi Marea Neagră.

Privită de la depărtare, ori chiar dintr-o perspectivă precum cea a lui Şevardnadze, mişcarea lui Saakaşvili pare o nebunie. Dar Mişa nu-i aşa de temerar încît să-i placă "nebuniile". El a avut ocazia să rezolve chestiunea osetină imediat după soluţionarea crizei din Adjaria, în 2004, însă i-a împiedicat pe generalii georgieni să acţioneze în acel moment. Cu toate cărţile pe masă, mişcarea lui Saakaşvili nu e decît cea care a declanşat capcana implacabilă şi obscură care înconjurase deja Georgia.

Toate acestea s-au întîmplat după ce, în ciuda dorinţei americanilor, întîlnirea NATO de la Bucureşti nu adusese Georgiei nimic, pentru că lungul braţ al Rusiei celei cu multe resurse determinase Germania să se opună.

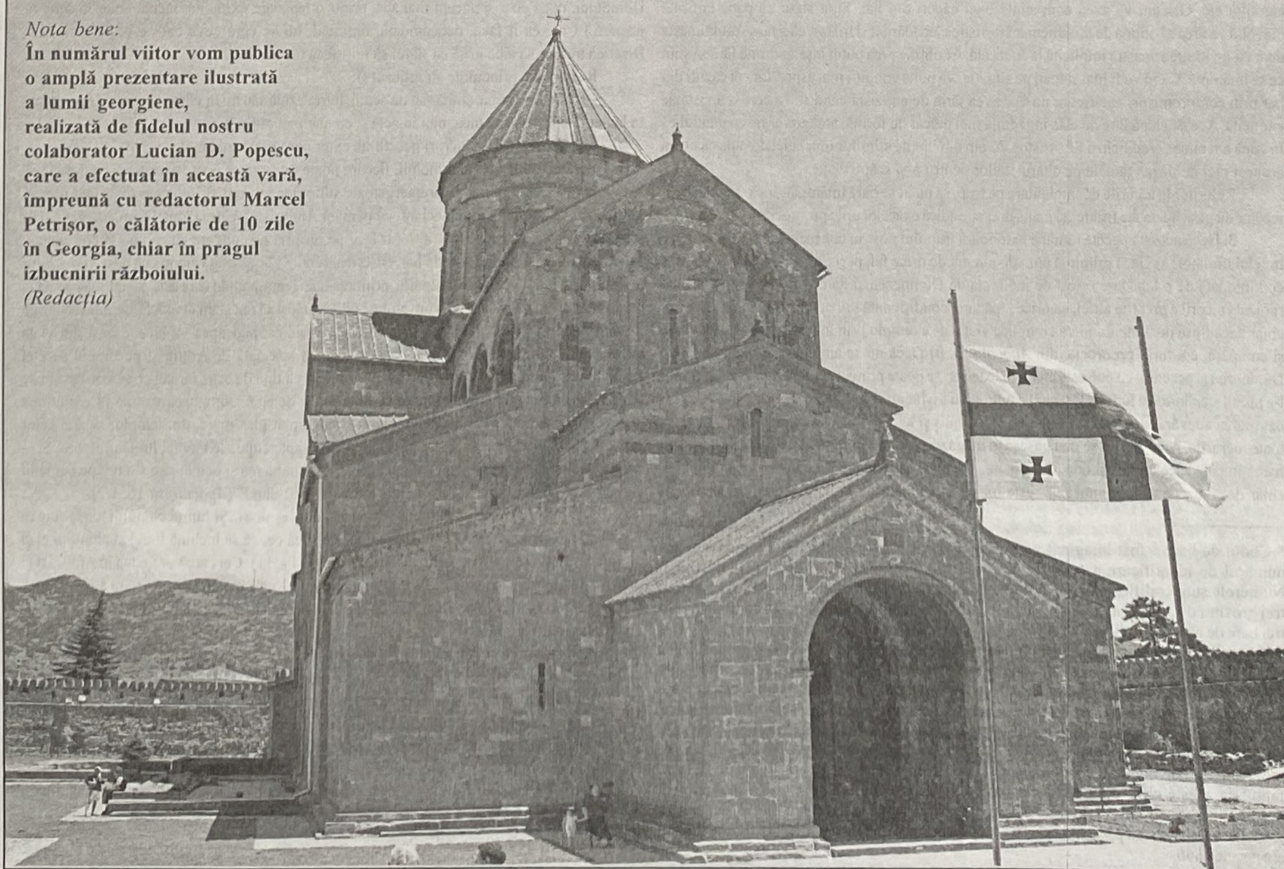
Acum inamicii nu mai sînt Rusia şi Georgia, ci Rusia, care stă cu tancul pe grumazul Georgiei, şi Statele Unite, care încearcă să o resusciteze umanitar, dar pertractează, de fapt, într-un registru diplomatic *sui generis*, o reaşezare geostrategică. Martorul timorat al mîrîielilor e Uniunea Europeană, care nu se îndură să latre la cel de la care îi vine un profit bunicel. Nu se face să strici aranjamentele gazoase pentru o ţîră de dreptate şi onoare a 4,5 milioane de georgieni! În toate acestea, singurul joc nedezlegat încă este cel al preşedintelui Franţei, care, după mandat, ar mai putea lucra fie la Washington, fie la Moscova, dar în nici un caz la Paris...

Probabil că cineva îşi face planul că Georgia va intra în NATO renunţînd la o treime din teritoriu, adică la Abhazia şi la Osetia, şi va asigura pentru alţii cîte o importantă parte a litoralului Mării Negre. Dar nu se ştie dacă georgienii vor achiesa la aşa ceva. Caucazienii ăştia au funcţionat, cel puţin pînă acum, după alte reguli...

Deocamdată, faptul că noii inamici, marii inamici, sînt din nou faţă în faţă, e profitabil amîndurora. Unul se afirmă, altul se confirmă. Fiecare îi legitimează celuilalt existenţa, cît şi acţiunile arbitrare şi arbitrale asupra lumii. Va fi surprinzător dacă în scurt timp Iranul nu va fi atacat. Pe de altă parte însă, Rusia nu îşi va mai putea umfla muşchii decît spre Inguşetia, că tot e ea cea mai mică dintre formaţiunile sale statale "independente"...

Nikolai Berdiaev explică uşurinţa cu care ruşii au primit comunismul sovietic şi prin aceea că rusul nu a avut niciodată sentimentul şi ideea de proprietate în sensul dreptului roman. Mujicul nu a avut niciodată nimic care să fie într-adevăr al lui. Probabil că în cam acelaşi fel s-ar putea discuta şi despre sentimentul şi ideea de independenţă. Numai că ar fi nedrept să fie pusă chestiunea aceasta în cîrca ruşilor, pentru că nu ruşii sînt cei care determină evoluţia Rusiei de astăzi, ci, ca şi prin alte părţi, nişte fiinţe ciudate, diforme sufleteşte şi fără rădăcini, ieşite din creuzetul încă fumegînd al iadului comunist. Şi, la urma urmei, ce contează dacă ştii exact ce va să zică independenţa şi suveranitatea, cum susţine celălalt preopinent că ştie, dacă astea tot nu fac, la o adică, doi cenţi?!

Marcel LUCIAN

Nota bene:
În numărul viitor vom publica o amplă prezentare ilustrată a lumii georgiene, realizată de fidelul nostru colaborator Lucian D. Popescu, care a efectuat în această vară, împreună cu redactorul Marcel Petrişor, o călătorie de 10 zile în Georgia, chiar în pragul izbucnirii războiului.
(Redacţia)

TAINA IUBIRII

De Dumnezeu întinsă făpturii ca o nadă,
frumoasă e iubirea cînd o trăieşti în toi,
dar încă mai frumoasă-i uitîndu-te-napoi,
cînd ochiul minţii poate mai în adînc să vadă.

Iubirea este rugul nemistuit din noi,
e fiat-ul mai tare ca orişice tăgadă,
e pocăinţa firii că s-a lăsat să cadă,
e-ndreptăţirea noastră în ziua de apoi.

Să mori trăind iubirii e taina cea mai mare,
să înviezi iubirii e darul cel mai pur,
şi crucea însăşi este iubire răbdătoare,
cu braţele întinse spre toate dimprejur.
Căci de n-ar fi iubirea, în cer şi pe pămînt,
nici Dumnezeu, nici omul n-ar mai avea Cuvînt.

ÎNTRE DOUĂ IUBIRI

Între două iubiri m-am rănit de cînd sînt
şi cu două iubiri voi intra în mormînt.
Cînd una apune, cînd alta răsare,
nu ştiu care este din ele mai mare...

Iubirea de-ar fi de istov numai una,
i-aş purta – pe pămînt sau în ceruri – cununa,
dar loc nu-i de pace şi nici de-mplinire
cînd tulburi iubirea cu altă iubire...

Povară mi-s duhul şi carnea pe rînd,
ca viaţa-s de aspru, ca visul de blînd;
de mine mă spăl ca de-o veche prihană,
dar tot mai rămîne puroiul în rană,
şi-ntre două iubiri ce-osebit se măsoară
crucea mi-e grea ca o piatră de moară...

ALIENA

Nu-i adevăr, nici bine, doar frumos
în disperata trupului iubire,
de-aceea-atîrnă totul de-o privire
şi sufletul ne doare pîn' la os.

Tăcerea mea nicicînd n-o să te mire,
căci n-ai avea din vorbe vreun folos,
ci pe decindea coapselor în jos
e mîna decît gîndul mai subţire...

Ce cauţi tu acum şi-aici cu mine?!
Frumoasă eşti, dar nu te ştiu defel,
chiar dacă troica ta turnată-mi vine.
Şerpeşte sui spre părul tău rebel
şi te măsor cu limbă despicată –
dar n-am să-ţi dau de capăt niciodată...

HOMO VIATOR

În noi virtutea capăt nu-i, ci cale,
pe care merge omul pe cît poate,
mereu atît de mic într-ale sale,
dar rînduit mai mare peste toate.

Măsură-avînd dintîi în Dumnezeu,
sfinţirea lui atîtea trepte suie,
şi de-ar sui întruna şi mereu,
va fi mai mult, dar nu va fi ce nu e.

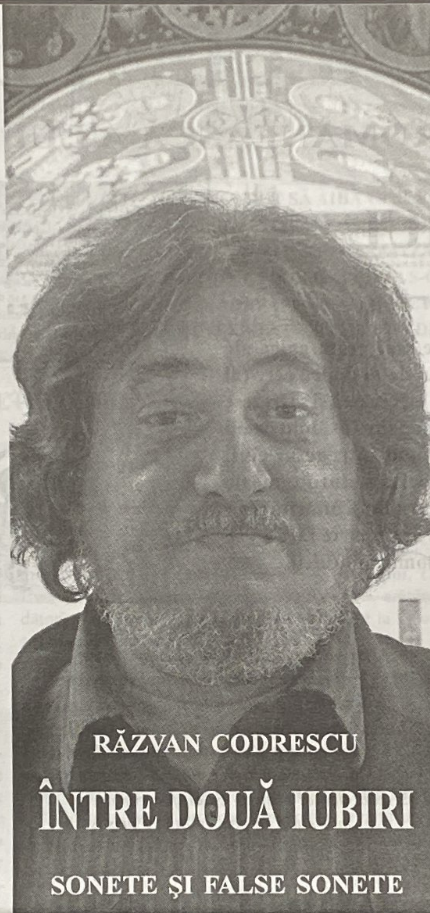
A pus în noi destul să poată cere
cel ce ne face slavei lui părtaşi,
dar între noi şi el mai e o vrere,
ce ne rîvneşte silnici şi trufaşi,
ştiind că slobozi sîntem, după fire,
să nu iubim c-o singură iubire...

CREZUI

Crezui cîndva dreptăţii şi-astăzi ştiu
că doar în cer dreptatea-i fără pată,
şi-n strîmbătate de-am căzut o dată,
puieşte moartea-n tot ce este viu.

Crezui iubirii şi-nţeleg tîrziu
că doar pe cruce-ntreagă se arată,
că nu-i iubire dacă-aşteaptă plată,
cum nu-i plinire dacă nu-i pustiu.

Crezui credinţei şi pricep prea bine,
cînd dă amurgul iama peste noi
şi vraf ne stau păcatele-napoi,
că n-are preţ nici o credinţă-n sine:
cum fără-arcuş zadarnic e vioară,
ce-i bun în noi cu fapta se măsoară.

LA JUDECATĂ

Credinţa dreaptă preţ de sînge are
şi n-am s-o pun în cumpeni de eres,
dar ştiu că decît ea e mult mai mare
iubirea care-şi dă la fapte ghes.

La Sfînta Judecată viitoare,
nu ce-am crezut, nici cîte-am înţeles
ne-ntreabă Dumnezeu pe fiecare,
ci cît făcurăm binele de des.

Iar de-am greşit c-o iotă sau cu două,
dar am trăit iubirea cu prisos,
de-a dreapta lui, în haina nunţii nouă,
ne pune cel ce-i mai întîi milos,
şi unde-am fost c-un gînd sărac de vină,
ne spală-n veci lumina lui cea lină.

POJAR

Mai mare-mi fu iubirea decît mine
şi am jertfit înaltei ei splendori
atîta suflet şi de-atîtea ori
că nu mai ştiu ce taină viu mă ţine.

Nici n-am habar acum, cînd noaptea vine,
de-om mai ajunge teferi pînă-n zori,
nici de-s aievea ochii visători
ce ard în para flăcării divine.

O, rug aprins în slava cărnii mele,
nici răni nu simt, nici spaime nu mă fură,
ci pîn' la capăt rîvna mea te-ndură,
sperînd păcatul cel dintîi să-l spele,
ca într-o zi, mai plină şi mai pură,
credinţa mea să nu mă mai înşele!

Din volumul ***Rug aprins. O sută de sonete şi false sonete.*** În curs de apariţie la Editura Christiana din Bucureşti.

NOI, CEILALŢI...

O lume ducem fiecare-n noi,
de amintiri şi visuri rîvnitoare,
şi ea ne-o fi, în ceasul de apoi,
mai mult decît ne este lumea mare.

În lume eşti ce poţi, iar nu ce vrei,
dar porţi în tine-o altă izvodire,
şi dacă viaţa n-are-n ea temei,
e poate moartea buna ei menire.

Căci Dumnezeu ne-o da în veşnicie
să fim ce-am vrut mai mult decît ce-am fost,
ca unul ce ne ştie pe de rost
şi l-a făcut pe om suflare vie,
să poată fi, cu trup şi duh deodată,
nu vis frumos, ci slavă-adevărată.

INTERSTIŢIU

Făpturii tale poate i-oi da de cap cîndva,
dar azi pecetluită îmi stărui dinainte
şi fiecare fibră din carnea ta mă minte,
şi fiecare vorbă înseamnă altceva.

Ce gînd ascuns te face să mi te dai cuminte?
Ce vrajă mă aduce mereu în mreaja ta?
Iubirea niciodată nu amăgeşte-aşa,
iar disperarea n-are atît fior fierbinte...

Te ţin uimit în poală şi mîna-mi fuge lină
în jos şi-n sus pe trupul zadarnic iscodit,
cu cît mai necuminte, cu-atîta mai străină,
adulmecînd vedenii pierdute-n asfinţit,
pe cînd tăcut dospeşte, în noi şi peste noi,
aluatul morţii care ne cere înapoi.

FIAT MIHI

Aceste fine mîini de domnişoară,
ce-abia de ştiu să ţină un condei,
cu unghii mici, vopsite-ntîia oară
în sîngeriul vajnicei femei,

se arcuiesc în aer diafane
şi par să fie miezul lumii viu,
dar nu-s decît preludiile vane
ale-ofilirii lor de mai tîrziu...

Sînt altele şi-aceleaşi, miriade,
şi toate, vai, nu fac o Evă nouă!
Dar dacă dintre ele numai două,
împreunate-n rugă cum se cade,
de-un *fiat* nou se-nvrednicesc, pe toate
le-nghite sfînta Evei plinătate.

SĂVÎRŞIRE

Ce-am pus la cale tînăr, ca mai ieri,
stau gata-acum, în toamna vieţii mele,
cînd toate-mi par de două ori mai grele,
să împlinesc cu bietele-mi puteri.

Sînt împăcat să văd că nu-s chiar rele
şi lasă loc tîrziu de mîngîieri...
O, vis superb, spre fapte noi te ceri,
dar nu mai am o viaţă pentru ele!

A doua şansă nu ne este dată,
ci-avem, la cap, o singură măsură,
oricît ne-ar fi rîvnirea de bogată!
Nu-i rodul început, ci săvîrşire,
cît tot ce-i trup căderea o îndură,
iar raiu-n noi e numai amintire...

SOROC AVEM

Deştepţi, frumoşi, puternici sau bogaţi,
cu toţii sîntem doar pîn' la o vreme,
şi nici măcar nu ştim cîţi ani ni-s daţi,
sau moartea pe ce nume-o să ne cheme.

Ne amăgim c-o zi, c-un ceas, c-o clipă,
cu carnea tot mai veştedă mereu,
cu-a minţii sau cu-a inimii risipă,
ba chiar şi cu nădejdea-n Dumnezeu.

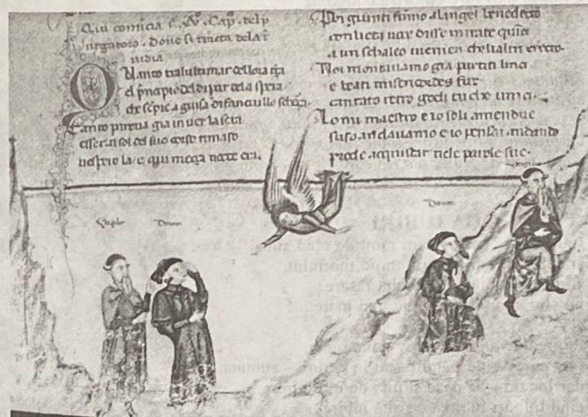
Pămînt şi cer se fac în vise una,
dar ce-i aievea moare lin în noi,
şi nu e drum să ducă înapoi,
nici vis destul să umple văgăuna...
Oricît am fi de plini sau goi de sine,
soroc avem şi moartea şnur ne vine.

DIVINA COMEDIE A LUI DANTE

ÎN NOUA VERSIUNE ROMÂNEASCĂ A LUI RĂZVAN CODRESCU

PURGATORIUL

CÎNTUL XV

Cîntul de față este unul dintre cele mai puțin epice ale poemului. Ajunși la scara de la capătul celui de-al doilea cerc (al invidioșilor), cei doi poeți o urcă sub călăuzire îngerească și se trezesc în pragul cercului al treilea (al mînioșilor), unde sînt învăluiți de un fum înecăcios. Dante alternează, de-a lungul întregului cînt, descrierile cu dialogurile, versurile fiind pe alocuri destul de greoaie și de obscure. Ideea centrală, subliniată de Vergiliu și întărită prin vedeniile lui Dante, este că adevăratul bine se împarte fără să se dividă și că milostivirea este esențială în economia mîntuirii.

1 *Cam cît pînă-ntr-al treilea ceas străbate*
din zori pe cer zglobia sferă care,
ca pruncu-n joaca lui, să stea nu poate,
4 *cam tot atît avea drumețul soare*
spre seară să mai facă-n calea sa:
toi nopții-aci și-acolo-abia-nserare.
7 *Pe fața noastră razele-și vărsa,*
căci astfel ocolisem acel munte
încît spre-apus prinsesem a umbla,
10 *cînd iată că simții deplin pe frunte*
un foc de sus mai viu ca înainte,
făcînd de-uimire chipu-mi să se-ncrunte;
13 *drept care mîna-mi înălțai cuminte*
și streașină privirii mi-o făcui,
să pot așa mai bine lua aminte.
16 *Cum află-mpotrivire-n drumul lui*
în apă sau oglindă-un licăr care
nici sus, nici jos mai la distanță nu-i,
19 *ci față de căderea pietrei are,*
cum experiența și-arta ne arată,
în două părți aceeași depărtare,
22 *așa părea și-n fața mea să bată*
răsfrîntul foc, încît îmi întorsei
din raza lui privirea de îndată.
25 *„Aceasta oare, scump părinte, ce-i,*
de văzul meu s-o-ndure n-are spor
și către noi pare-a grăbi?", zisei.
28 *„Nu te mira că încă orbitor*
cerescul neam îți se arată ție:
e-un sol spre înălțimi îmbietor.
31 *Aceste lucruri vremea o să vie*
nu chin, ci desfătare să-ți ofere,
cît are-n simțuri firea vrednicie".
34 *Ajunși la cel ce-avea de sus putere,*
cu glas voios ne-a zis: „Intrați aci!",
pe-o scară ce mai mică zdroabă cere.
37 *Urniți în sus, din urmă cînt răzbi:*
Beati misericordes!, *și îndată*
și: „Bucuros tu, cel ce-nvingi, să fii!".
40 *Doar eu și cel ce-mi fu precum un tată*
suiam de-acum; și mă gîndii mergînd
să trag folos din vorba-i înc-o dată.
43 *Întors spre el, îl iscodii: „Ce gînd*
cel din Romagna avuse-n minte oare
vorbind de cel «pe semen dezbrăcînd»".
46 *Iar el grăi: „Păcatul cel mai mare*
știindu-și-l, pe om să-l scape-ar vrea
de ispășirea lui chinuitoare.
49 *Cum rîvna voastră este de-a avea*
din ce se-mparte între mulți și scade,
vă-mpinge pizma la oftare grea.
52 *Dar de-ați avea voi rîvnă cum se cade*
spre-a sferei celei mai de sus iubire,
cu teama-n suflet nimeni n-ar mai șade;
55 *căci de «al nostru» cu cît fac vorbire*
mai mulți în cer, cu-atît le prisosește,
și-s plini cu toți de-a milei strălucire".
58 *„Sătul, mai tare foamea mă-mboldește",*
zisei, „decît de-aș fi tăcut din gură,
iar îndoiala-n mintea mea tot crește.
61 *Cum oare-un bun ce împărțire-ndură*
îi poate pe mai mulți îmbogăți
decît le-ar fi la mai puțini măsură?".
64 *Și către mine el: „Cum mintea-ți ții*
spre cele pămîntești, tu din lumină
tot numai bezne-ajungi a dibui.
67 *Infinitatea ce-i de taină plină*
a binelui de sus, ca raza-n stea,
zorește către dragoste să vină.
70 *Atît se dă pe cît ardoarea-l vrea;*
iar de sporește mila iubitoare,
și harul prisosește peste ea.
73 *Cu cît mai mulți iubesc în cer, mai tare*
iubirea crește și-n oglinda ei
se văd mai bine toți și fiecare.
76 *Iar dacă saț din vorba mea nu iei,*
pe Beatrice ai s-o vezi, ce poate
să-ți dea răspuns deplin la tot ce vrei.
79 *Pe lîngă două, cată-acum de toate*
cinci rănile din frunte a scăpa,
ce doar cu plîns se lasă vindecate".
82 *Să-i spun voiam: „Mă-ncred în vorba ta",*
cînd mă văzui pe cel'lalt brîu urcat,
încît tăcui, în jur spre-a mă uita.
85 *Și deodată, de-un extaz furat,*
avui vedenia unui templu-n care
mai multă lume s-ar fi adunat;
88 *iar o femeie zise, la intrare,*
cu dulce chip de mamă: „Fiul meu,
de ce-ai cu noi asemenea purtare?
91 *Iată, mîhniți, și tatăl tău, și eu*
te căutăm". Și cum tăcu, pe dată
pieri cum pier nălucile mereu.
94 *Dar alta se ivi, pe-obraz brăzdată*
de stropii ce durerea-i iscă-anume
cînd cineva o ciudă mare-arată:
97 *„De-i ești stăpîn cetății-al cărei nume*
fu disputat de Zei și care-aduse
toată știința răspîndită-n lume,
100 *O, Pisistrat, pe cel ce mîna-și puse*
pe-a noastră fiică, fă-l să-ndure chin!".
Și îmi păru că-l auzii cum spuse
103 *pe bunul domn, cu chipul lui blajin:*
„Cu cei ce ne urăsc ce-om face oare,
de-i osîndim pe cei ce dragi ne țin?".
106 *Văzui apoi, aprinsă de turbare,*
o gloată ce pe-un tînăr lapida,
urlînd: „Așa, așa, să se omoare!".
109 *Și îl vedeam pe el cum se pleca,*
chircit sub crunta morții lui urgie,
dar înspre cer țintea privirea sa,
112 *rugînd pe Domnul, din tumult, să fie*
cu cei ce-l prigoneau îndurător,
și-avînd pe chip icoana milei vie.
115 *Cînd sufletu-mi se-ntoarse scrutător*
spre cele ce-s aievea în afară,
chitii că nu-i nici falsu-nșelător.
118 *Stăpînul meu îmi zise bunăoară,*
ca smuls din somn părîndu-i la vedere:
„Ce ai de-ți este umbletul povară,
121 *de-o leghe și mai mult fără putere,*
cu ochi cețoși și pas împleticit,
ca unul beat sau ce spre somn se cere?".
124 *„O, scump părinte-al meu, eu deslușit,*
de stai s-asculți", zisei, „ți-oi spune ție
ce-am fost văzut, de mersul mi-a smintit".
127 *Iar el: „Pe chip să porți și măști o mie,*
oricît de mic un gînd ți-ar încolți,
ascuns să știi că nu-mi rămîne mie.
130 *Tot ce-ai văzut a fost spre-a îndulci*
inima ta către-ale păcii ape,
ce izvorăsc din vînă de vecii.
133 *N-am întrebat «Ce ai» cum îndeaproape*
privind vreunu-n trup fără suflare,
ce vede pare mai curînd să-i scape,
136 *ci-am întrebat spre-a te-ntări-n umblare:*
așa să-i miști pe leneși se cuvine,
spre-a se trezi spre vrednică lucrare".
139 *Prin asfințit zoream noi pasu-a-l ține,*
pe cît putea privirea să răzbată
prin scînteierea-acelor raze line.
142 *Și iată că o ceață-ntunecată*
încet-încet porni să ni se arate;
n-aveam cum ne feri de ea și-ndată
145 *suflu și văz ne-au fost de-a valma luate.*

SUFLETUL ROMÂNESC ÎNTRE RĂSĂRIT ŞI APUS

„ÎNTR-O CIVILIZAŢIE TRADIŢIONALĂ E APROAPE DE NECONCEPUT SĂ AIBĂ CINEVA PRETENŢIA DE A-ŞI REVENDICA PROPRIETATEA ASUPRA UNEI IDEI, IAR DACĂ O FACE, ÎŞI PIERDE ORICE CREDIT ŞI ORICE AUTORITATE, FIINDCĂ IDEEA RESPECTIVĂ SE VA REDUCE LA UN SOI DE FANTEZIE FĂRĂ IMPORTANŢĂ REALĂ. DACĂ O IDEE E ADEVĂRATĂ, EA APARŢINE CELOR CAPABILI S-O ÎNŢELEAGĂ; DACĂ E FALSĂ, NU E NICI UN MERIT S-O FI INVENTAT. O IDEE ADEVĂRATĂ NU POATE FI *NOUĂ*, PENTRU CĂ ADEVĂRUL NU E UN PRODUS AL SPIRITULUI UMAN, CI EXISTĂ INDEPENDENT DE NOI. NOI TREBUIE DOAR SĂ-L CUNOAŞTEM...” (RENÉ GUÉNON)

IV. CRIZA SUFLETULUI MODERN

(Urmare din numărul trecut)

REFORMA LA REFORMĂ

Înlocuirea tradiţiei cu cele două forme de autoritate, cea filozofică a lui Aristotel şi cea administrativă a Papei, precum şi confuzia adusă de numeroasele şcoli filozofico-teologice au creat condiţiile unei confuzii încă şi mai mari – Reforma. Această mişcare apare în acea parte a Apusului care n-a cunoscut creştinismul decât în forma sa oficială, impusă de sabia lui Carol cel Mare şi de urmaşii săi, adică în lumea germanică.

Reforma pleacă de la câteva idealuri acceptabile: refuzul indulgenţelor (devenite mijloc de susţinere a luxului înalţilor clerici), sfinţenia căsătoriei (calitate ce-i fusese răpită din pricina unei etici prea riguroase şi exagerate), afirmarea libertăţii umane în locul supunerii. De la aceste idealuri la ceea ce s-a ajuns e un drum lung, ce va duce la miile de secte neoprotestante din timpul nostru.

Ca să se ajungă la această situaţie, trebuia să se introducă o inovaţie care va arunca în aer totul: refuzul Tradiţiei. E adevărat ea nu mai era de mult timp în Apus decât o vorbă goală. Cum am spus, ea fusese demult înlocuită cu autoritatea, care permisese la rândul ei modificarea dogmelor şi practicii bisericeşti. Luther nu face decât să arunce peste bord un cadavru care, ca şi Cidul, speria spiritul de inovaţie cu orice chip. O dată înlăturat, confuzia totală putea să apară. Procesul era inevitabil şi începuse cu multe secole în urmă, cu prima reformă: Catolicismul. Singura garanţie a credinţei ajunge Scriptura. Oricine ştie însă că orice text are mai multe nivele de lectură. Accesul la un nivel de lectură mai profund presupune posesia unei chei de interpretare. În lipsa ei te mulţumeşti cu litera exterioară. Ea se comunică tuturor, dar e insuficientă. Tradiţia este în Răsărit cheia înţelegerii Scripturii şi presupune existenţa unei linii de continuitate, de la Sf. Apostoli până azi.

Teologul rus Nikolai Leontiev zicea că, dintre toţi cei ce se războiesc cu Dumnezeu, majoritatea se războiesc în realitate cu ţârcovnicul, adică cu viziunea lui asupra existenţei, cu nivelul lui de lectură a Scripturii, cu nivelul lui de trăire a credinţei. Şi avea o imensă dreptate. Căci, aşa cum spunea David în Psalmi, *La izvor apa e curată, dar la vale e întunecată*, arătând datoria fiecărui căutător al credinţei să caute la izvor, acolo unde ţâşneşte apa cea curată şi răcoritoare a sufletului.

Pentru Apus, însă, această sarcină e şi mai grea, deoarece timp de 1000 de ani şi mai bine firul continuităţii Tradiţiei a cunoscut mai multe întreruperi. De acum, însă, doar raţiunea singură a persoanei are criteriile credinţei [1]. Cum spunea Boileau: *Orice protestant e un Papă cu Biblia în mână*. Adică fiecare individ poate avea propria interpretare având drept criteriu doar raţiunea sa.

Remarca lui Boileau stârneşte minte o altă idee: oare Papa, ca raţiune singulară, avea dreptul să fixeze ori să modifice dogme ale credinţei după bunul său plac? Nu era oare un precedent periculos? O invitaţie la a-l imita? Părăsirea unui principiu eclesiologic comun, de către latini, a deschis drumul acestei evoluţii, ce avea să ducă la a doua reformă.

De la principiile acceptabile iniţiale, datorită acestor cauze, reforma ajunge la inovaţii aberante:

- negarea de către Luther a liberului arbitru şi introducerea doctrinei predestinării;
- respingerea majorităţii Tainelor, cu excepţia Botezului, Euharistiei şi Pocăinţei;
- introducerea sacerdoţiului universal;
- Calvin şi Zwingli denaturează învăţătura despre păcatul originar;
- Calvin şi Zwingli resping cultul sfinţilor şi al icoanelor;
- Karlstadt neagă prezenţa reală a Domnului în Euharistie;
- socinienii radicali neagă divinitatea lui Iisus Hristos;
- se pierde credinţa în învierea trupurilor;
- desfiinţarea monahismului.

Şi toate acestea reprezintă doar începutul Reformei. Urmaşii spirituali ai lui Luther vor prelua metoda şi îl vor desfiinţa pe chiar profesorul lor, demolând ceea ce mai rămăsese valabil în protestantism. Un relativism neîntâlnit până atunci în lumea creştină îşi face loc spre a pregăti *umanismul* epocii moderne. Deja pe la 1525 el scria: „Nu este nici unul dintre evanghelicii noştri care să nu fie astăzi de şapte ori mai rău ca înainte, răpind bunul altuia, minţind, înşelând, mâncând, îmbătându-se şi dedându-se tuturor viciilor, ca şi cum nu ar fi primit cuvântul mântuitor”.

Această stare de lucruri a generat şi o mişcare contrară în cadrul protestantismului, ce dorea reîntoarcerea la o veche tradiţie dogmatică. În timp, această orientare a dus la studierea textelor vechi, la învăţarea limbilor ebraică şi aramaică, pentru a se putea studia semnificaţia „originară” a Sfintelor Scripturi. Chiar în ultimele decenii, în cadrul protes-tantismului, ca şi al catolicismului, a apărut o mişcare de reîntoarcere la studiul Sfinţilor Părinţi din primele secole, mişcare ce descoperă treptat fondul comun al tuturor cultelor creştine – singurul pe baza căruia se poate înainta în mişcarea ecumenică. E, într-un fel, descoperirea propriului sâmbure de ortodoxie, dincolo de vicisitudinile provocate de vremuri.

Reforma a avut urmări importante şi în plan social-economic. Cum observa şi Hegel [2], sărăcia nu mai este considerată un scop sau un ideal moral ci mai moral este să trăieşti din munca ta şi să te bucuri de ceea ce produci. Acum proprietatea este considerată un drept divin. Această viziune asupra vieţii va încuraja dezvoltarea capitalismului, acumularea de avuţii şi satisfacerea tuturor dorinţelor cu ajutorul banilor, ducând la mercantilismul, hedonismul şi consumismul vremurilor noastre.

Viziunea protestantă va pregăti iluminismul şi revoluţiile burgheze ale secolelor XVIII-XIX, cu tot cortegiul de concepţii materialiste şi ateiste care le caracterizează, protestanţii fiind la baza primelor revoluţii burgheze din istorie: cele din Olanda şi Anglia. Va urma în curând instalarea acestor concepţii în universităţi şi apoi în mai toate şcolile publice, prin intermediul cărora vor impune o nouă *Weltanshauung* – proprie lumii moderne desacralizate.

(Va urma)

Viorel ROŞCA

[1] Petru Rezuş, *Ortodoxie şi Catolicism*, Ed. România Creştină, 1999, pp. 51-69.

[2] *Prelegeri de istoria filozofiei*, Ed. Academiei, 1964, vol II, pp. 339-347.

NAUFRAGIUL ANUNȚAT AL ȘCOLII ROMÂNEȘTI

În ultimele aproape două decenii substantivul REFORMĂ a fost și mai este încă atât de des folosit în discursul oficial și în mass-media încât pare să se fi golit complet de conținutul său firesc.

Ceea ce are loc acum în sfera instituțiilor școlare, la nivelul organizării și a activităților desfășurate în cadrul acestora, poate fi definit mai degrabă drept CONTRAREFORMĂ. Și acesta din cauză că sensul transformărilor din domeniu nu înseamnă (re)dobândirea de către școală a fireștii calități de instituție de cultură menită să educe și să instruiască. Ceea ce se întâmplă cu școala și în școală, de ani buni, are rădăcini adânci în anii regimului comunist, iar "brambureala" numită demagogic „reformă" nu este nicidecum menită a se constitui în măsuri și fapte capabile să redea și să consfințească rolul școlii și demnitatea slujitorilor catedrei.

În haosul general care a cuprins România "perioadei de tranziție" (înspre unde și înspre ce?), școala este una dintre verigile esențiale ale "sistemului ticăloșit", din perspectiva consecințelor cu rol decisiv pe care le are, pentru viitor, împlinirea sau neîmplinirea menirii acestei neglijate instituții.

În anii regimului comunist, după reforma din august 1948, școala a fost transformată, la fel ca toate instituțiile statului, în anexă și instrument al partidului unic, cu rolul de principal modelator al "omului nou", concomitent cu sfărâmarea brutală a legăturilor firești ale acesteia cu Biserica. Aparent, perioadei postdecembriste îi corespunde un nou rol cu care este investită școala. În numele cultivării valorilor democrației, libertății, drepturilor omului (și a altor aparente "valori"), instituția de care depinde în măsură covârșitoare viitorul, sănătatea morală și civică a oricărei societăți (și a întregii umanități, în definitiv), a devenit de nerecunoscut. Mârlănia și violența, chiulul și frauda, impostura și înșelătoria, exhibiționismul și desfrâul, prostul gust și subcultura, nemunca și fărădelegile de orice fel, inclusiv prostituția și pruncuciderea, nu doar că nu ocolesc școala, dar în copleșitor de multe cazuri și-au găsit aici ocrotire și chiar deplină înflorire.

***

Afirmarea și împlinirea profesională în regimul comunist era decisă de partidul-stat și de "calitatea" dosarului personal, caz în care ultimul cuvânt îl avea Securitatea. În actualitatea "tranziției", a vremurilor "băieților deștepți", factorii decidenți ai perioadei "antedecembriste" au fost înlocuiți, în mare măsură, de forța financiară și de pozițiile deținute în structurile de putere ale celor implicați.

Finalitatea activității școlare în "orânduirea socialistă" însemna asigurarea mâinii de lucru ieftine a "oamenilor noi" pentru toate sectoarele "societății socialiste multilateral dezvoltate", cu excepția structurilor puterii nomenclaturist-securiste, domeniu rezervat școlilor cu "regim special". În era economiei de piață și a globalizării, școala românească pregătește mână de lucru (tot) ieftină și pentru extern, și pentru acasă, unde economia este mai mult una a tranzițiilor dubioase, a muncii la negru și a evaziunii fiscale decât a legalității, eficienței și bunăstăriii generale autentice.

Ceea ce s-a vrut a fi reforma școlii românești din ultimele aproape două decenii, de cele mai multe ori a devenit prilej de exerciții retorice, mostră de demagogie și populism ieftin, cu țintă prioritar electorală. Fără temei etic, orice inițiativă reformatoare rămâne, dacă nu doar un exercițiu teoretic, un demers cu consecințe practice cel mai adesea negative. Un Cod Etic Profesional al slujitorilor catedrei ar trebui să fie temeiul pe care să se edifice toată legislația privind școala și domeniul educațional, inclusiv (dar nu în ultimul rând) Statutul Personalului Didactic. Despre care valori etice și despre ce fel de moralitate mai poate fi vorba când fraudarea examenelor cu complicitatea educatorilor, dar mai ales de către dascălii înșiși, rămâne o problemă la ordinea zilei, omniprezentă? Și nu de ieri, de alaltăieri!

Din păcate, școala românească a începutului celui de-al treilea mileniu creștin nu cultivă valori autentice, dincolo de aparența strălucitoare a laurilor victoriilor olimpice. Într-o lume a corupției generalizate, nici nu are cum să o facă. Într-o realitate cotitiană a contrafacerilor și a imposturii, școala și slujitorii ei se află într-o concurență inegală, și fără șanse, cu factori perturbatori antieducaționali cu mare forță de impact, într-un climat general socio-politic grav alterat. Demersul educativ al școlii este sabotat de către mass-media, în primul rând, adesea și de către familiile învățăceilor, iar din inerior se manifestă o autosabotare permanentă, directă sau indirectă.

"Industria meditațiilor" continuă să funcționeze din plin din multe cauze. Mai ales în învățământul preuniversitar, slujitorii catedrei "se bucură" de o condiție material-salarială cel mai adesea jenantă. Premiile, salariile și gradațiile de merit se acordă, de obicei, în funcție de gradul de servilism arătat mai marilor, iar nu de nivelul competenței profesionale și al gradului de autentică implicare în munca educațională. În ansamblul său, corpul didactic este cea mai lipsită de omogenitate și coeziune categorie ocupațional-profesională din România. Toate componentele acesteia se constituie teoretic în slujitori ai catedrei, de la "dascăli de ocazie" – necalificați – la autentici magiștri, inclusiv universitari, dăruiți muncii sisifice de modelare a caracterelor, de trezire și luminare a conștiințelor, de cunoaștere a lumii și clădire a competențelor. Greu de cuantificat proporția lor, dar realitățile din domeniu dovedesc fără tăgadă că cei din urmă se află în minoritate, dacă nu ajung să constituie chiar cazuri cu totul izolate.

Masa personalului didactic din învățământul preuniversitar este profund neomogenă. Prost plătită, nu se dovedește capabilă de acțiuni coerente în vederea dobândirii poziției și statutului de demnitate și prețuire pe temeiul profesionalismului autentic și prin fermitatea exigențelor. De asemenea, sindicatele din domeniu nici pe departe nu îndeplinesc cerințele de apărătoare ale intereselor salarial-profesionale. Într-o asemenea nefirească (ne)așezare a lucrurilor, nu mai este de mirare că oferta-pomană a unui oarecare primar de sector al Bucureștiului a fost "onorată la grămadă" de o mulțime de dascăli. În locul unui refuz demn, a unei repudieri categorice a unei asemenea "oferte" cu condiționări electorale, s-a dat dovadă de o rușinoasă lăcomie de pomanagii, gata de îmbulzeală la ospătare gratuită.

***

Inițiativele pretins reformatoare s-au concretizat, cel mai adesea în ultimii ani, în acțiuni și măsuri care pot fi calificate oricum, numai autentice înfăptuiri pe calea însănătoșirii și normalizării activității școlare nu. Desființarea examenului de capacitate, la încheierea ciclului gimnazial, după ce abia fusese introdus, și apoi rebotezat "teste naționale", și înlocuirea lui cu făcătura numită "teze unice" (desigur, tot naționale) nu a făcut decât să adâncească haosul din școală și să încurajeze corupția, să golească de conținut procesele cognitiv-educative. Astfel, scopul activității școlare (nu i se mai poate spune "de învățare") nu mai sunt cunoștințele temeinice, ci notele mari/maxime obținute pe căile cele mai dubioase.

Scandalurile generate de modul în care s-a desfășurat examenul de bacalaureat în sesiunea din vara 2008 (sunt edificatoare cazurile Sighet, pentru modul în care se aplică și funcționează metoda "taxa de protocol", și București, pentru metoda "profesorul supraveghetor complice la fraudă") nu surprind pe nimeni care a avut ori are legături oricât de neînsemnate cu școala românească a ultimei jumătăți de veac. Frauda nu este invenția ultimelor decenii, ea a fost "implementată" ca metodă "revoluționară" încă de la instăpânirea comunismului în România. Moștenitorii-profitori ai (ne)trecutei "rânduieli", prin pseudo-reformele înfăptuite, nu asigură decât continuitatea lor la putere și conservarea structurilor vechi. De la neaflarea întregului adevăr despre toate crimele și nelegiuirile regimului comunist la neinculparea și judecarea autorilor cunoscuți ai omuciderilor din decembrie 1989 și de la mineriade până la marile jafuri economico-financiare postdecembriste și fraudarea examenelor de orice natură și de la orice nivel, totul se înșiruie într-un lanț al nesfârșitelor fărădelegi rămase nepedepsite.

După atâta agitație reformatoare în toate sectoarele societății românești, mai ales în domeniul privind școala și învățământul, instruirea și educația tineretului, efectele sunt din ce în ce mai vizibile, dar numai în componentele lor negative. Ansamblul activităților școlare devine din ce în ce mai gol de conținutul esențial, cel privind EDUCAȚIA. Numai prin însușirea armonioasă de valori moral-religioase, culturale și artistice, numai prin credință, cunoaștere și creație se poate EDUCA omul cu adevărat. Dar cine pe cine mai educă azi? În ultimele aproape două decenii, așa cum observam și la început, substantivul REFORMĂ a fost și mai este încă atât de des folosit în discursul oficial și în mass-media încât pare să se fi golit complet de conținutul său firesc, până la a deveni chiar un fel de campanie... antieducațională.

(Va urma)

Nicolae POP

DECEBAL VOICA

Pe 16 iulie 2008 ne-a părăsit Decebal Voica, cel ce văzuse lumina zilei la 27 ianuarie 1920, pe țărmul Pontului Euxin. De pe vremea când era elev al Liceului „Mircea cel Bătrân" din Constanța, viața lui Decebal s-a confundat practic cu istoria Legiunii și cu idealul ei, pe care l-a slujit cu sfințenie până în ultima clipă. A trăit ca fdc-ist efervescența evenimentelor aspre și tulburi ale anilor 1938-1939, când a fost lichidată în mare parte elita Mișcării aflată în lagăre. A participat efectiv la evenimentele din 3-6 septembrie 1940, apoi la cele ale controversatului ianuarie 1941, după care va începe nesfârșitul calvar al prigoanelor antonesciene și comuniste.

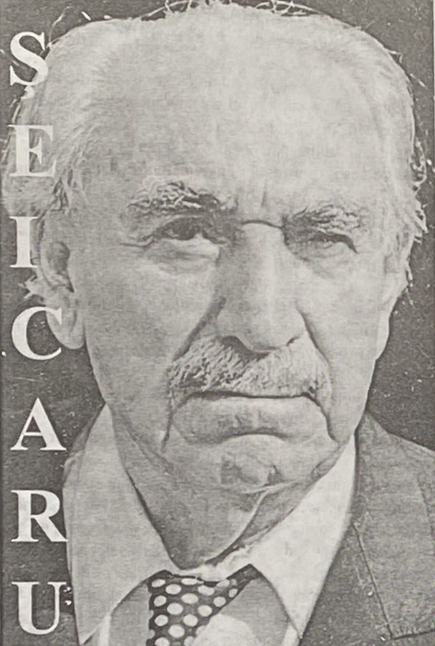
A fost arestat, judecat și întemnițat la Aiud, de unde va fi apoi trimis, alături de camarazii săi, la Centrul de Instrucție Sărata, „bun de front și moarte", îmbrăcat cu echipamentul de mercenar – nu de ostaș român. A trecut malurile în flăcări ale Nistrului în „Batalionul morții", până în stepa kalmucă, unde cade prizonier. Refuză înrolarea în diviziile trădătoare ale Anei Pauker, conduse de foști caporali făcuți generali peste noapte, și e trimis în lagărele de prizonieri timp de patru ani și jumătate, dincolo de Cercul Polar, la Oranki și Vorkuta.

La întoarcerea în țară e trimis direct în temnițele ridicate pe meleagurile noastre de autoritățile imperiale de la Viena, pe atunci pentru românii lui Horea și Iancu, și ulterior redestinate de comuniștii lui Dej românilor din „rezistență". Eliberat o vreme, apoi din nou arestat și condamnat, va cunoaște coloniile de muncă forțată de la Giurgeni, Grindu, Salcia, Periprava...

Spre sfârșit de veac ne-am reîntâlnit, după acel sângeros și neelucidat decembrie '89, la sediul Asociației Foștilor Deținuți Politici, constituită în grabă, dar și cu ardoare. De numele lui Decebal Voica – președinte mai bine de un deceniu al filialei A.F.D.P.R. de la Constanța – se leagă sediul asociației, cimitirul foștilor deținuți politici de lângă Cimitirul Central, cu monumentul lui impunător, spațiul și fondurile pentru Monumentul Memorial Poarta Albă. De numele lui se leagă ordinea, disciplina, unitatea din rândurile membrilor, până în ziua când a fost „detronat" din funcție, printr-o manevră specifică perioadei de tranziție, de mai marii de atunci. Și de numele lui se mai leagă și activitatea filialei constănțene a Fundației Culturale „Profesor George Manu", cinstitoare a memoriei și valorilor legionare.

Mă opresc, Decebal C. Voica. Tu pleci pe drumul făr' de întoarcere, cu împliniri și neîmpliniri, dar cu aceeași frunte senină. Iar noi, după ultimul salut, ne vom întoarce mai singuri și mai săraci la vetrele noastre, dar ne vom aduce aminte de frumusețea celor făcute de tine, de cinstea, corectitudinea și bunătatea cu care ai trecut prin viață. Odihnește-te în pace sub cupola de lumină a celor ce veghează veșnicia!

George CUȘA

AȘA CUM A FOST (8)

Un erou al întregirii naționale și cel mai mare jurnalist român al secolului XX

Practica ziaristică a lui Pamfil Șeicaru și înființarea ziarului *Curentul*

(urmare din numărul trecut)

Pe timpurile acelea, Ion Vinea, unul dintre marii colaboratori al lui Șeicaru, aprecia extrem de clar situația din țară și o spunea fără complicațiile obișnuite: *Imediat după război, pescuitorii în ape tulburi încercau să profite de situația care se instalase în țară. Răspândeau pretutindeni lozinci de dezbinare și, ca demagogi de răspântie, făgăduiau marea cu sarea, desființarea impozitelor, exproprierea totală, ca și împărțirea bunurilor.* Dincolo de Nistru, în țara vecină, revoluția bolșevică făcea ravagii și se părea că România pornea în aceeași direcție. Slăbiciunea clasei conducătoare încuraja anarhia și, cu ajutorul agenților bolșevici, ea se răspândea cu o viteză fenomenală, fără ca autoritățile din țară să întrezărească pericolul și să facă ceva împotrivă. Pentru stăvilirea acestui pericol, care se profila din ce mai mult, era nevoie de o reacțiune. Când se afla pe frontul din Moldova, Șeicaru observase dezastrul din armata rusă, ca și destrăbălarea soldatului rus sătul de război. Ceva trebuia pus în mișcare, în așa fel ca primejdia să fie imediat stăvilită. Meritul său în lupta contra comunismului a fost enorm și cred că este momentul să fie scos în evidență. El fusese primul care văzuse pericolul ce se contura și înțelesese imperativul vremii. Dar, ca să facă ordine în balamucul care se instala în țară, avea nevoie de o publicație, o gazetă în stare să înfrunte opinia publică. Ajutat de un grup de scriitori și gazetari, sosise momentul să înființeze ziarul de care avea nevoie.

Și acum sunt nevoit să parafrazez *Geneza* și pe gazetarul Ion Vinea. Cu alte cuvinte, trebuie să spun că la început a fost... *Cuvântul*. Prin 1924, Șeicaru auzise că pe undeva prin țară exista un inginer numit Titus Enacovici, colecționar de tablouri. El devenise milionar cu atelierele sale volante pentru reparațiile bine plătite de Căile Ferate. Șeicaru n-a stat mult pe gânduri, l-a căutat, l-a găsit și, profitând de naivitatea lui, i-a făcut o propunere: înființarea ziarului *Cuvântul*, cerându-i suma de aproximativ 12 milioane de lei. Se pare că Enacovici nu fusese în stare să reziste farmecului lui Șeicaru; i-a dat banii ceruți, lăsându-se atras într-o aventură de idealism, fiind numit chiar director. Cu alte cuvinte, s-a lăsat atrenat în această afacere, dar mai degrabă fiind convins că banii fuseseră aruncați pe fereastră.

Cuvântul, o gazetă încărcată cu greutățile inerente unui ziar nou, părea dinainte sortit catastrofei, deoarece lipseau cititorii. Era ziarul unei elite intelectuale, care se completa cu lumea politică și cercurile parlamentare. Tot cum o spunea Ion Vinea, *Șeicaru nu era mulțumit, situația ziarului nu era strălucită*. Ca să o schimbe, Șeicaru începuse să publice o serie de articole în care sinceritatea lui adesea brutală era încununată de stilul său tăios, faustic și picant. Neîndurător și violent, înțelesese foarte clar dorința cititorului și ce îl interesa să găsească în ziarul pe care îl avea în mână.

Pamfletele lui Șeicaru, de o violență profetică, puseseră stăpânire pe cititori, iar ziarul începuse să fie citit și mult căutat. Era o apariție mai mult occidentală, care nu putea fi comparată cu presa de atunci și devenise revista unei elite intelectuale. Prin 1926, venise momentul să se completeze rândurile redactorilor. Revista avea nevoie de cineva care, în fiecare duminecă, trebuia să scrie rubrica teologică. Căutase pretutindeni omul corespunzător și îl recomandase pe profesorul Nae Ionescu. Atunci când îl propusese, Șeicaru ar fi trebuit să știe cine era Nae Ionescu*. N-a durat mult și adevărul a fost făcut cunoscut de Nae Ionescu însuși. El nu se mai putea stăpâni, realitatea trebuia știută, și declarase că era carlist și admiratorul viitorului rege Carol al II-lea. Printre altele, spunea că abia aștepta revenirea lui în țară, ca să valorifice cartea prințului Carol, pe care o credea imbatabilă.

Între timp, se împrietenise la cataramă cu Grigore Iunian, unul dintre personajele interesante din tabăra național-țărăniștilor. Amândoi erau convinși că, imediat cum se va urca prințul Carol pe tron, ei îl vor duce de mână în direcția pe care și-o doreau. O iluzie fără margini pusese stăpânire pe Nae Ionescu, pe care, către sfârșitul anului 1933, o va regreta, în închisoarea unde fusese aruncat de mult așteptatul lui rege. Carol, devenit rege și cu ajutorul lor, dorea să conducă numai el singur, n-avea nevoie de ajutor. În spatele lui se afla conducătoarea camarilei, *duduia* Lupescu, amanta lui. Obligațiile de recunoștință nu-l interesau și în capul lui avea cu totul alte preocupări. Nu era ceva de neînțeles: caracterul lui Carol al II-lea nu era la înălțime, lucru prea bine cunoscut de toată lumea

În iunie 1930, după venirea prințului Carol în țară, Nae Ionescu își luase locul în camarila viitorului rege. Organizația de dreapta Garda de Fier îl făcuse chiar *ideologul* ei, fără să se gândească la faptul că Nae Ionescu poate n-ar fi meritat onoarea făcută. Sunt sigur că pe timpurile acelea nu se știa ce se ascundea în spatele lui. Arivist fără concurență, Nae Ionescu n-avea nici un fel de convingeri. Cu toate că se știa ce fel de caracter avea, legionarii îl promovaseră demizeu. Nimeni nu realiza că trecerea lui la legionarism se datora unor interese personale. Aștepta cu răbdare să urce scările în Olimp, să fie la apogeu și să dovedească cine era el. Laudele aduse de legionari față de persoana lui erau probabil o mulțumire pentru articolul publicat în *Cuvântul*, în care se scria: *I. G. Duca va trebui asasinat*.

Sfătuit de Nae Ionescu, Carol al II-lea, în lupta cu partidele politice din țară, a încercat să folosească Garda de Fier pentru planurile lui, dar n-a reușit. Garda de Fier nu s-a pretat acestui joc: legionarii aveau o socoteală personală cu partidele istorice din România și nu voiau să se pună la dispoziția regelui. În orice caz, profesorul credea cu tărie că planurile lui mergeau în aceeași direcție cu cele ale lui Carol al II-lea și aștepta. Tot la sfatul lui Nae Ionescu, Carol al II-lea îl numise la conducerea guvernului român pe Gheorghe Gh. Mironescu, care era țărănist. Din cauza lui Carol al II-lea, care nu se ținuse de cuvânt și își adusese amanta la București, Iuliu Maniu își dăduse demisia. Cu demisia lui Iuliu Maniu, era nevoie de un nou guvern în țară. Timpul însă trecea, nimic nu se întâmpla și, văzând că tot ce plănuise el se ducea pe gârlă, Nae Ionescu părăsise Palatul Regal la sfârșitul anului 1933, iar în scurtă vreme este băgat la închisoare de marele lui prieten încoronat. Când a fost eliberat, s-a pus imediat la dispoziția legionarilor, cu speranța că în sfârșit va obține victoria de care avea nevoie. În realitate, profesorul nu era în stare să formuleze nici cea mai mică concepție ideologică originală, dar, în cercuri mai răstrânse, spunea fără nerușinare că inițiatorul organizației de dreapta legionare era el însuși! Corneliu Zelea Codreanu mai că nu exista!

(Va urma)

René Al. DE FLERS
(München)

*** Redacția ține să precizeze că nu împărtășește optica autorului asupra lui Nae Ionescu.**

BISERICA, SINAGOGA, LOJA (VI)

Anul trecut, la Editura Puncte Cardinale, a apărut micul volum *Biserica, Sinagoga, Loja. Ispitirea din Carantania, Drumul Damascului, Disoluția masonică*, semnat de Mihail Gavril. Tirajul fiind aproape epuizat, mulți cititori interesați nu și-au putut-o procura ca atare, drept care am răspuns sugestiei de a republica în revistă, sub formă de serial, paginile introductive și partea a treia a cărții (cea referitoare la francmasonerie în raport cu religiile biblice). Ajunși la capătul serialului, publicăm în încheiere, așa cum am promis, lista principalelor surse bibliografice folosite de autor în studiul asupra francmasoneriei.

LOJA: EREZIE, NEOPĂGÂNISM

Anexă bibliografică *

Comănescu, Radu, Emilian M. Dobrescu, *Franc-masoneria. O nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate*, vol. I, Ed. Valahia, București, 1991.

Comănescu, Radu, Emilian M. Dobrescu, *Franc-masoneria. O nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate*, vol. II, Ed. Europa Unită, București, 2004.

Comănescu, Radu, Emilian M. Dobrescu, *Istoria Franc-masoneriei universale (926-1960)* și *Istoria Franc-masoneriei române (1734-1991)*, vols. I-II, Ed. Tempus, București, 1992.

Comănescu, Radu, Emilian M. Dobrescu, *Istoria Franc-Masoneriei (1960-1968)*, vol. III, Ed. Tempus, București, 1995.

Leadbeater, C. W., *Francmasoneria. Rituri și inițieri*, Ed. Herald, București, f. a.

Lhomme, Jean, Edouard Maisondieu, Jacob Tomaso, *Dicționar tematic și ilustrat al Francmasoneriei*, Ed. Libripress, București, 2002.

Marquès-Rivière, Jean, *Ritualurile secrete ale Francmasoneriei după arhivele Marelui Orient și ale Marei Loji a Franței*, ed. a II-a, Ed. Herald, București, 2005.

Mattogno, Gian Pio, *Masoneria și Revoluția franceză*, Ed. Anastasia, București, 1998.

Î. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae [Bălan] al Ardealului, „Studiu asupra francmasoneriei [1937]", în *Scara. Revistă de oceanografie ortodoxă*, Treapta a doua, anul I, iunie 1997, p. 165 și urm. (pe baza acestui raport, Sf. Sinod al B.O.R. a condamnat francmasoneria la 11 martie 1937).

Ranc, Paul, *Francmasoneria în lumina Bibliei*, Ed. Agape, Făgăraș, 2000.

Ștefănescu, Paul, *Ritualul lojilor francmasonice albastre*, București, 1998.

*** *Texte care au zguduit lumea*, Ed. Moldova, Iași, 1995.

Wirth, Oswald, *Francmasoneria pe înțelesul adepților săi. Înțelepciunea, obiectul, metoda și mijloacele sale*, Ed. Rao, București, 2005.

Mihail GAVRIL

Această listă bibliografică este una selectivă: ea nu include toate sursele consultate și nici măcar pe toate cele citate de-a lungul textului, ci doar pe cele pe care le-am considerat mai importante și totodată mai lesne accesibile, în ediții și traduceri recente, cititorului mediu român. *(Nota autorului)

Mircea PLATON

NOI CLARIFICĂRI ÎN PRIVINȚA "CAZULUI CORNEANU" (2)

(urmare din numărul trecut)

3. *"Cu ce nu pot fi de acord este faptul că se folosește de către ortodocși PREFERENȚIAL însăși Tradiția Creștină care este de o bogăție inimaginabilă. Nici nu îi întreb pe ortodocși – îi las să-și răspundă singuri: câți au auzit de Scrisoarea către Marinus a Sf. Maxim și apoi să mai țină PREDICI SFORĂITOARE despre* Filioque. *Sau despre Sf. Chiril și a lui concepție trinitară. Sau despre Epifanie al Salaminei – poate unul din cei mai mari luptători împotriva ereziei".*

Ajunși în acest punct, i-aș spune lui "Ioan" că nu Ortodocșii, ci el însuși malversează Tradiția. El nu caută adevărul, caută doar argumente pentru propriile lui "adevăruri". "Ioan" folosește scrierile Sfinților Părinți, le manipulează după bunul plac, și destul de incompetent, pentru a-și susține "capetele" moarte. Tradiția nu înseamnă colecționarea curioasă de rarități bibliofile sau de opinii excentrice. Tradiția înseamnă *mărturisirea Adevărului*. În Biserica Ortodoxă, Tradiția e, după cum spunea Lossky, "viața Sfântului Duh în Biserică". Tradiția nu e manufacturată în universități, ci, după cum spune Pastorala Patriarhilor Răsăritului din 1848, ea constă în "revelația lui Iisus Hristos, propovăduită de Sfinții Apostoli, apărată de Sinoadele ecumenice, transmisă de cei mai mari și mai înțelepți Părinți ai Bisericii în învățăturile lor, și confirmată de Sfinții Martiri cu sângele lor". Apărătorul Tradiției e, după cum spune Pastorala de la 1848, "trupul lui Hristos, adică poporul". Fragmentelor citate de "Ioan" nu li se aplică decât unul din aceste criterii, și anume faptul că aparțin unor mari Sfinți Părinți. Dar nici Chiril și nici Maxim nu sunt considerați Sfinți Părinți ai Bisericii Ortodoxe din pricina acestor citate (care oricum, în cazul Sf. Maxim, confirmă Tradiția). Mai mult, dogma e discernere a adevărului. Erudiția orizontală e înlocuită de formularea verticală. Dogma e asceza cunoașterii. Ca atare, rolul ei nu e de a-ți vorbi despre bogăția trecută, istorico-filologică, ci despre bogăția eternă, a vieții întru Hristos. După cum scrie Pavel Florenski, dogmele sunt "limita ideală (a înțelegerii noastre) unde contradicțiile sunt anulate" și care stau astfel între Adevărul Unul din Ceruri și multitudinea de "adevăruri" de pe pământ. Tradiția nu înseamnă a cunoaște toate erorile, ci a trăi același Adevăr în Duhul Sfânt Care de la Tatăl purcede. Cunoașterea creștinului nu e simplă erudiție istorică sau filologică, e cunoaștere liturgică, cunoaștere slăvitoare de Dumnezeu, și de aceea a cunoaște nu înseamnă a "ști", ci a căuta să te apropii de Dumnezeu. "Ioan" ne întreabă dacă am auzit de Sf. Epifanie al Salaminei, pentru care și-a descoperit, în bibliotecă, o uriașă admirație. Dar Sf. Epifanie al Salaminei a fost un mare luptător împotriva origenismului. Or, tocmai pe Origen îl îmbrățișase cu patimă acum vreo câțiva ani dl Bădiliță. Acum, diferența între creștinii-ortodocși și "Ioan" e că primii îl descoperă pe Epifanie din Sinaxar, el fiind sărbătorit pe 12 mai, ziua când a trecut la Dumnezeu, "după ce a lăsat cu limbă de moarte ucenicilor săi să păstreze credința dreaptă și să nu se lase atrași de bogăție și de bârfă". Istoric vorbind, îi putem "ști" și pe Origen, și pe Sf. Epifanie al Salaminei. Ba chiar le putem admira stamina teologică amândurora. Creștinește, însă, ne rugăm cu Sf. Epifanie, nu cu Origen, și dacă asta ne face "ignoranți" în ochii lui "Ioan", greșeala e a lui.

Pentru "Ioan", descoperirea unei cărți sau a unui autor pare a avea efectul de a reordona întreaga lume în acord cu acea descoperire. E un entuziasm naiv cu care pot simpatiza atât timp cât nu se trasformă în inchizitorială asumare de autoritate. Altminteri, "Ioan" seamănă cu acei colegi de clasă nesuferiți care, la petrecerile din liceu, monopolizau magnetofonul sau casetofonul, încercând să ne silească pe toți să le împărtășim gusturile muzicale. Nici puterea de înțelegere, nici harismele, nici tactul evanghelic nu par a-l recomanda pe dl "Ioan" pentru rolul de tălmăcitor al Tradiției și "apostol al românilor".

4. Și dacă tot am ajuns la Tradiție și la Sfântul Duh, să cităm și ultimul argument al lui "Ioan": *"Iată ce scrie Bădiliță într-un articol mai vechi – tot pe tema Corneanu – despre care ABSOLUT TOATE BLOGURILE ORTODOXE ANTI-CORNEANU nu suflă o vorbuliță, n-am auzit un argument pertinent pe această temă (nu neg posibilitatea de a-mi fi scapat mie). Iată ce scria: «Euharistia, sfânta împărtășanie este – cum scria Nicolai Afanasiev într-un articol din revista* Irenikon, *nr 3, din 1965, atenție, tovarăși de drum ai nefârtatului! – principala legătură între catolici și ortodocși». De ce? Cum se poate? Blasfemie! Ba-dimpotrivă. Bun simț și nimic altceva. Rezum argumenetele teologului «ortodox orthodox» împănându-le cu câteva explicații necesare! Euharistia a fost instituită de Hristos la Cina cea de Taină. Dar Cina încă nu este euharistia, întrucât Hristos n-a trecut prin kenoza morții și prin slava învierii, iar Duhul nu se pogorâse încă peste Biserică. Euharistia «este Cina ecleziologică», laolaltă-împărtășire a tuturor membrilor Ekklesiei creștine (nu ortodoxe, catolice, baptise, greco-catolice separate), a Bisericii creștine,* una sancta ecclesia, *UNA. Căci Biserica ori este UNA ori nu este DELOC. Duhul nu face politică geografică sau confesională. El suflă pretutindeni, armonizează, unifică, întărește, leagă, sporește duhovnicește. Un singur Duh așadar, o singură Biserică. Biserica e UNA, din momentul Creației, dacă e să ne luăm după unii Părinți ai Bisericii, și nu poate să existe decât UNA fiind. Mereu, până la sfârșitul veacurilor! De aceea nu te poți împărtăși decât într-un singur Duh, Cel care a întemeiat, unificat și care susține Biserica lui Hristos după înviere. Prima «cină ecleziologică» așadar a fost săvârșită de Petru, la Ierusalim; aceeași cu Cina săvârșită de Isus, prin Duhul Sfânt. «Când noi participăm, scrie Afanasiev, la o adunare euharistică, noi suntem uniți cu toți cei care, în acel moment, participă la o adunare euharistică, și nu doar a Bisericii ortodoxe, ci și a Bisericii catolice, întrucât peste tot se săvârșește una și aceeași euharistie: Hristos este același, ieri, azi, în veșnicie». Ce «canoane» suprarealist-naționalist-securiste pot demola unitatea, iubirea și comuniunea insuflate de Duhul Sfânt?".*

Pentru a-i da din nou satisfacție lui "Ioan", îl voi anunța că în numărul pe iulie al revistei *Rost* există o replică, excelentă, dată de publicistul creștin Gheorghe Fedorovici mai multor membri ai "elitei" (Mircea Mihăieș, Teodor Baconsky ș. a.) care îl susțin pe ÎPS Corneanu. În privința argumentului lui Bădiliță, Gh. Fedorovici scrie: "Tocmai aici este una din problemele majore ridicate de gestul mitropolitului Banatului: în care Duh ne împărtășim? În cel care purcede de la Tatăl, sau în Cel care purcede «de la Tatăl și de la Fiul», cum susțin catolicii? Căci după cum e Duhul, așa și Trupul: nu poate exista același Trup de la două Duhuri. Ori la ortodocși este un Trup și Sînge și la catolici alt Trup și Sînge, ori nu este decît un singur Trup și Sînge, fie la ortodocși, fie la catolici. În termeni dogmatici, știm că nu poate exista decît Unul, că Acesta nu poate fi decît în Biserica Trup al lui Hristos, care este cea ortodoxă. Dacă avem dubii în această chestiune, nimic nu mai contează, iar împărtășania ar fi așa cum vor protestanții, dar mai ales sincretiștii, un simbol. Dar atunci, de ce să ne mai împărtășim? Și nu este vorba aici doar de *Filioque*. Diac. Ioan I. Ică jr a demonstrat complicațiile liturgice produse în mod suplimentar de eclesiologia defectuoasă a Bisericii romano-catolice: în virtutea rolului vicarial al papei, temeiul Euharistiei și, prin aceasta, al Bisericii nu mai este Hristos, ci papa însuși!".

Dacă explicația lui Gh. Fedorovici nu are autoritatea necesară de vreme ce Gh. Fedorovici nu e doctor la Sorbona, atunci îi vom aminti lui "Ioan" de cuvintele lui Georges Florovsky, autoritate în istoria creștinismului, care, într-un articol intitulat "The Early, «Undivided» Church and Communion" (*Collected Works*, vol. XIV, 20-28) scria că, în primele veacuri, nu se punea problema "intercomuniunii", practicate de ÎPS Corneanu, ci a "deplinei împărtășiri" cu Biserica Una. Rezumând rezultatele cercetării sale, Florovsky găsea că: "1. Biserica e una. Unitatea e bazată pe și exprimă două lucruri. Pe de o parte e înrădăcinată într-un consens dogmatic". Pe de altă parte, "cuminecarea (sau comunicarea) era de importanță vitală, deoarece creștinismul nu e doar o doctrină, ci Trupul". De aceea, scrie Florovsky, "nu poate fi admisă nici o intercomuniune, în sensul modern al termenului [de genul a ceea ce a făcut ÎPS Corneanu – *n. M. P.*], intercomuniunea fiind necunoscută Bisericii timpurii și străină duhului ei. Orice intercomuniune între biserici locale presupunea, în acea vreme, o unitate actuală, vizibilă și invizibilă, pe baza unei profesiuni de credință comune și a unei continuități de structură sacramentală. Nici o excepție nu se îngăduia de la această regulă". În al treilea rând, conchide Florovsky, oricâte discuții ar fi existat între limitele canonice și cele sacramentale, "nu a fost niciodată îngăduit să se depășească limitele canonice. [...] Cuminecarea și unitatea integrală erau direct legate una de cealaltă".

În baza exemplului teologiei patristice, e imposibilă intercomuniunea între ortodocși și (greco-)catolici, de vreme ce aceștia din urmă ori nu cred ceea ce spun, ori nu spun ceea ce cred, după cum ne indică, în privința lui *Filioque*, acest citat dintr-o carte de învățătură greco-catolică: *"Ortodocșii susțin că Spiritul (Duhul) Sfânt purcede numai de la Tatăl, fiindcă nu poate avea două cauze, pe Tatăl și pe Fiul; iar catolicii, inclusiv greco-catolicii, susțin că purcede atât de la Tatăl, cât și de la Fiul (de unde numirea de Filioque), ca de la un singur principiu (cauză). Ortodocșii au recunoscut și acceptat și ei dogma Filioque la Sinodul Ecumenic de la Florența (1438-1439), unde s-a căzut totuși de acord ca în bisericile din Răsărit să nu fie rostită la Credeu formula «și de la Fiul, pentru a nu scandaliza pe credincioșii cu mai puțină cultură teologică». Așa se explică faptul că nici în cărțile liturgice greco-catolice nu a fost trecută sintagma «și de la Fiul», rostindu-se Credeul numai cu formula «care de la Tatăl purcede». Este adevărat că după readucerea în legalitate a Bisericii Române Unite cu Roma, în 1989, se rostește în unele biserici greco-catolice formula: «Și întru Spiritul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, care de la Tatăl și de la Fiul purcede», dar neintrodusă oficial de Biserică, ci din propria inițiativă a credincioșilor, care, frecventând în timpul prigoanei comuniste bisericile romano-catolice, s-au obișnuit cu această formulă".*

5. Apologeților "unirii" la noi le voi spune ce le-a spus catolicilor și greco-catolicilor episcopul rus din exil Vladimir Rodzianko: "Dacă vreți unirea creștinilor, atunci nu-i dezbinați pe ortodocși!". Într-adevăr, actuala dezbinare produsă de apologeții catolici la noi nu face decât să confirme încă o dată că Roma nu e interesată de Hristos, ci de putere. Istoric vorbind, misionarismul protestant și cel catolic sunt complet diferite. Protestanții caută să convertească poporul, "iezuiții" merg întotdeauna la jugulara elitelor. Turma trebuie apoi să-i urmeze. E o inginerie teologico-politică. Se tot spune că ortodocșii au mentaliate de "asediați". Dar asta doar pentru că, după cum s-a văzut din manevrele de culise ale "cazului Corneanu", Curia are mentalitate de prădător, de seducător de minori sau de oameni căzuți în minorat.

Confruntată cu acest fenomen, cu monopolizarea legislativului de baroni locali și politicieni corupți, cu confiscarea executivului de birocrați globaliști a căror singură grijă pare a fi să ne vândă cât mai profitabil pentru ei, cu monopolul mediatic exercitat de agenți multiculturali și ideologi de serviciu ai UE, CSI sau ai corectitudinii politice, devine obligatoriu ca BOR să rămână a lui Hristos, nu a Romei, nu a politicilor ecumeniste, nu a bursierilor catolici. De douăzeci de ani încoace suntem colonizați de urmașii ideologici și odraslele trupești ale celor care ne-au colonizat acum 60 de ani. Colonizarea trebuie oprită în numele Adevărului. BOR trebuie să aleagă între a fi cu poporul apărător de Tradiție vie sau a sucomba nedemn în îmbrățișarea politică a UE și sub sărutările "frățești" ale Romei. "Elitei" vândute, BOR trebuie să-i opună sfinții și o contra-"elită" care nu știe sluji la doi stăpâni și la curțile mai multor adevăruri.

www.punctecardinale.ro
e-mail: ligia@punctecardinale.ro
PUNCTE CARDINALE S. R. L.
cont: B. R. D. Sibiu RO48BRDE330SV02146903300
ISSN: 1223-3145

Gabriel CONSTANTINESCU (director), Răzvan CODRESCU (redactor șef), Demostene ANDRONESCU (redactor șef-adjunct), Ligia BANEA (secretar de redacție), Marcel PETRIȘOR (redactor)
Adresa Redacției: 550399 SIBIU – Calea Dumbrăvii 109, tel./fax 0269/422536

Tehnoredactare computerizată PUNCTE CARDINALE
Tipar: Masib S.R.L